

2014

Digitális pedagógus konferencia

Konferenciakötet

Témakörök

Info-kommunikáció a tanulásban és a fejlesztésben

IKT-eszközök kreatív használata –
pedagógusok digitális módszertani ötletei

21. századi tanulás a gyakorlatban

Az újmédia tudományközi kapcsolatai

Miért nem értjük egymást?
Szülők és pedagógusok online és offline

Az új nemzedék – digitális tanárjelöltek

DIGITÁLIS PEDAGÓGUS KONFERENCIA 2014
KONFERENCIAKÖTET

Szerkesztő, szakmai lektor:
Hülber László

Borítóterv:
Molnár Patrik

ISBN 978-963-284-521-0

DIGITÁLIS PEDAGÓGUS KONFERENCIA 2014

ELTE Pedagógikum Központ

ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar

2014. április 26.

ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Neveléstudományi Intézet

Információs Társadalom Oktató- és Kutatócsoport

1075 Budapest, Kazinczy utca 23–27.

Telefon: 461-4500/3804

weblap: <http://digitalispedagogus.hu/>

e-mail: oktatas-informatika@ppk.elte.hu

PROGRAMBIZOTTSÁG:

Lévai Dóra (a programbizottság elnöke, ELTE PPK ITOK)

B. Tier Noémi (Tempus Közalapítvány)

Hülber László (ELTE PPK ITOK)

Szekszárdi Júlia (Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete)

SZERVEZŐK:

ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Információs Társadalom Oktató- és Kutatócsoport (itok.oktinf.elte.hu)

Tempus Közalapítvány (tka.hu)

Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete (osztalyfonok.hu)

A konferencia megrendezését az ELTE Pedagógikum Központ és az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar támogatta.

A kézirat lezárásának időpontja: 2014. április 25.

A KONFERENCIA PROGRAMJA	5
PLENÁRIS ELŐADÁS-ÖSSZEFOGLALÓK.	11
PISA-sokk a digitális írástudás terén is	11
A kis kiborgok és a kritikai gondolkodás.....	12
Okostelefonok az oktatásban	13
SZEKCIÓFOGLALKOZÁSOK ELŐADÁS-ÖSSZEFOGLALÓI.	14
IKT-eszközök kreatív használata – pedagógusok digitális módszertani ötletei I.-II.	14
IKT-eszközök kreatív használata – pedagógusok digitális módszertani ötletei I.	14
IKT-eszközök kreatív használata – pedagógusok digitális módszertani ötletei II.	15
IKT-eszközök kreatív használata – pedagógusok digitális módszertani ötletei I.-II. című szekciók bemutatása.....	16
Info-kommunikáció a tanulásban és a fejlesztésben I.-II.....	18
Tanulás a digitális korszakban	19
Infokommunikációs akadálymentesítés a digitális korszakban	20
21. századi tanulás a gyakorlatban	21
21. századi tanulás a gyakorlatban című szekció bemutatása	22
A konzervatív játékosítás gyakorlata: módszer, eredmények, ajánlások	23
A diák mint tartalomfejlesztő	24
Motiváció és 21. századi tanulás	26
DiákBlog – így írunk mi!	27
Közgazdaságtani applikáció fejlesztése	28
Budapest on the Go! – turisztikai játék fejlesztése	29
A STEM területek (Tudomány, Technológia, Mérnöktudomány és Matematika) megalapozása a közoktatásban IKT-eszközök támogatásával	31
A STEM területek megalapozása a közoktatásban IKT-eszközök támogatásával című szekció bemutatása.....	32
Újragondolt tanítás, avagy inverz tanítás IKT eszközök segítségével.....	34
Magyarország - a második félév kihívásai! Jó gyakorlatok a földrajz tanításában a 8. évfolyamon	35
Info-kommunikációs eszközök a természettudományos nevelésben, Szandaszőlősen	36
Természettudományos gyakorlat 1. és 5. osztályban IKT eszközök támogatásával	37

Tartalomjegyzék

Ark of Inquiry – nemzetközi kísérlet a felfedezettő tanulás tanulókhoz juttatására, digitális és kevert tanulási környezetben	38
Az újmédia tudományközi kapcsolatai	39
A digitális profiltól a selfie-ig	40
Digitális kételyek	41
Élménytársadalom a Facebook galaxisban	44
Az újmédia digitális, időszerű, tartalmi kérdései	45
Az újmédia oktatásméleti aspektusai	47
Lájk és/vagy fejsimogatás	48
Lájk és/vagy fejsimogatás című szekció bemutatása	49
Miért nem értjük egymást? Szülők és pedagógusok online és offline	51
Miért nem értjük egymást? Szülők és pedagógusok online és offline című szekció bemutatása	52
Az újnemzedék – digitális tanárjelöltek	54
A digitális implementáció intézményesülése, a digitális pedagógiai kultúra támogatása	55
Tegyük IKT alapúvá a tanórát!	56
P-P-P az oktatásban	57
Modern inspiráció és szemléltetés az oktatásban, avagy miből tanul a diák és miből a tanár	58
A jövő iskolája	59
A KONFERENCIA RÉSZTVEVŐI	60
ÖSSZEFOGLALÓK SZÁMOZÁSA A KONFERENCIÁN	67

DIGITÁLIS PEDAGÓGUS KONFERENCIA 2014

Program

A KONFERENCIA PROGRAMJA - 2014. ÁPRILIS 26. (SZOMBAT)

9:00-10:00: **REGISZTRÁCIÓ**

(ELTE PPK Kazy aula)

10:00-10:15: **MEGNYITÓ**

(ELTE PPK Kazy aula)

Perjés István, az ELTE Tanárképző Központ főigazgató-helyettese

Lévai Dóra, a konferencia programbizottságának elnöke

10:20-10:50: **PLENÁRIS ELŐADÁS**

(ELTE PPK Kazy aula)

PISA-SOKK A DIGITÁLIS ÍRÁSTUDÁS TERÉN IS

Lannert Judit

10:50-11:20: **PLENÁRIS ELŐADÁS**

(ELTE PPK Kazy aula)

A KIS KIBORGOK ÉS A KRITIKAI GONDOLKODÁS

Gyarmathy Éva

11:20-11:50: **PLENÁRIS ELŐADÁS**

(ELTE PPK Kazy aula)

OKOSTELEFONOK AZ OKTATÁSBAN

Koren Balázs

11:50-12:10: **DIGITÁLIS PEDAGÓGUS DÍJ 2014 – A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY
DIGITÁLIS MÓDSZERTÁRÁNAK DÍJÁTADÓJA**

12:10-13:10: **KIÁLLÍTÓK BEMUTATKOZÁSA, EBÉDSZÜNET**

(ELTE PPK fszt. 4.)

Program

13:15-14:45: **SZEKCIÓFOGLALKOZÁSOK, MŰHELYEK/ I.**

**IKT-ESZKÖZÖK KREATÍV HASZNÁLATA –
PEDAGÓGUSOK DIGITÁLIS MÓDSZERTANI ÖTLETEI I. (KAZY AULA)**

Szekcióvezető:
Lévai Dóra

Sasszem – Természeti- és épített környezeti nyomozó
iroda – avagy kincsvadászok a világörökség nyomában
Valastyánné Rábl Stefánia

Ajánlott olvasmány feldolgozása IKT eszközökkel
Bognár Amália

Vízprojekt – avagy amikor együtt visszük a vadászpuskát
– természetismeret órán
Tusorné Fekete Éva

A magyar nyelv HANGZÓ tiszta forrása – Tájnyelveink
Bakos Márta

Kreatív fizika
Filep Otília

Találd ki, hol vagyok? – Mystery skype
Tóthné Bán Gyöngyi

**INFO-KOMMUNIKÁCIÓ A TANULÁSBAN ÉS A FEJLESZTÉSBEN I.
(Előadások és műhelybeszélgetés) (KAZY 409.)**

Szekcióvezető:
Gyarmathy Éva

Program

13:15-14:45: **SZEKCIÓFOGLALKOZÁSOK, MŰHELYEK/ I.**

21. SZÁZADI TANULÁS A GYAKORLATBAN (KAZY 113.)

Szekcióvezető: <i>Prievara Tibor</i>	A jövő iskolája – a gyakorlatban <i>Prievara Tibor</i>
	A konzervatív játékosítás gyakorlata: módszer, eredmények, ajánlások <i>Fekete Zsombor</i>
	A diák mint tartalomfejlesztő <i>Bráder Edina</i>
	Motiváció és 21. századi tanulás <i>Koncz Orsolya, Prievara Tibor</i>
	DiákBlog – így írunk mi! <i>Horváth Bianka, Rácz Lili</i>
	Közgazdaságtani applikáció fejlesztése <i>Selyem Dávid</i>
	Budapest on the Go! – turisztikai játék fejlesztése <i>Bakos Bence, Juhász Gergely</i>

**LÁJK ÉS/VAGY FEJSIMOGATÁS
(workshop)(KAZY 314.)**

Szekcióvezető:
János Réka

Program

13:15-14:45: **SZEKCIÓFOGLALKOZÁSOK, MŰHELYEK/ I.**

A STEM TERÜLETEK (TUDOMÁNY, TECHNOLÓGIA, MÉRNÖKTUDOMÁNY ÉS MATEMATIKA) MEGALAPOZÁSA A KÖZOKTATÁSBAN IKT-ESZKÖZÖK TÁMOGATÁSÁVAL (KAZY 407.)

Szekcióvezető: <i>Szegedi Eszter</i>	Újragondolt tanítás, avagy inverz tanítás IKT eszközök segítségével <i>Kőrösi Gábor, Esztelecki Péter</i>
	Magyarország – a második félév kihívásai! Jó gyakorlatok a földrajz tanításában a 8. évfolyamon <i>Kurtán Kolos</i>
	Info-kommunikációs eszközök a természettudományos nevelésben, Szandaszőlősen <i>Czeglédi Karolina, Mészárosné Fogarasi Erika</i>
	Természettudományos gyakorlat 1. és 5. osztályban IKT eszközök támogatásával <i>Holeczné Morvai Ildikó, Nagyné Lelkes Anikó</i>
	Ark of Inquiry – nemzetközi kísérlet a felfedezettő tanulás tanulókhoz juttatására, digitális és kevert tanulási környezetben <i>Réti Mónika</i>

AZ ÚJMÉDIA TUDOMÁNYKÖZI KAPCSOLATAI (KAZY 313.)

Szekcióvezető: <i>Forgó Sándor</i>	A digitális profiltól a selfie-ig <i>Fehér Katalin</i>
	Digitális kételyek <i>Szakadát István</i>
	Élménytársadalom a Facebook galaxisban <i>László Miklós</i>
	Az újmédia digitális, időszerű, tartalmi kérdései <i>Molnár György</i>
	Az újmédia oktatásméleti aspektusai <i>Forgó Sándor</i>

Program

14:45-15:00: SZÜNET

15:00-16:30: SEKCIÓFOGLALKOZÁSOK, MŰHELYEK/II.

**IKT-ESZKÖZÖK KREATÍV HASZNÁLATA –
PEDAGÓGUSOK DIGITÁLIS MÓDSZERTANI ÖTLETEI II. (KAZY aula)**

Szekcióvezető: <i>Hülber László</i>	Szeretettel – Anyukáknak <i>Kiss Mónika Mária</i>
	Rizikó, világhódító matek társasjáték <i>Percs Kriszta</i>
	XIX. század költői a Facebookon <i>Vajda Éva</i>
	Ezt főztük ki! <i>Nemes-Nagy Katalin Erika</i>
	Készíts hirdetési újságot! <i>Tóth Éva</i>
	Peregrinusok egykor és most – Életpálya-tervezés és tudásmenedzsment lehetőségei a középiskolás korosztály körében <i>Csikó Szilvia</i>

**INFO-KOMMUNIKÁCIÓ A TANULÁSBAN ÉS A FEJLESZTÉSBEN II.
(Előadások és műhelybeszélgetés)(KAZY 409.)**

Szekcióvezető: <i>Gyarmathy Éva</i>	Info-kommunikációs akadálymentesítés a digitális korszakban <i>Szántai Károly</i>
--	--

Program

15:00-16:30: **SZEKCIÓFOGLALKOZÁSOK, MŰHELYEK/II.**

AZ ÚJ NEMZEDÉK – DIGITÁLIS TANÁRJELÖLTEK (KAZY 113.)

A digitális implementáció intézményesülése, a digitális pedagógiai kultúra támogatása

Balogh Andrea, Bot Krisztina, Kolláth Enikő

Tegyük IKT alapúvá a tanórát!

Malmos Edina, Jász Erzsébet

Szekcióvezető:
Buda András

P-P-P az oktatásban

Csont István

Modern inspiráció és szemléltetés az oktatásban, avagy miből tanul a diák és miből a tanár

Nagyházi Anna

A jövő iskolája

Katona József

**MIÉRT NEM ÉRTJÜK EGYMÁST? SZÜLŐK ÉS PEDAGÓGUSOK ONLINE ÉS OFFLINE
(Kerekasztal-beszélgetés)(KAZY 313.)**

Szekcióvezető:

Németh Szilvia

16:45-: **IGAZOLÁSOK ÁTVÉTELE**

(ELTE PPK Kazy aula)

PISA-SOKK A DIGITÁLIS ÍRÁSTUDÁS TERÉN IS

Lannert Judit

Magyarország a 2012-es PISA vizsgálat eredményei alapján több kompetenciaterületen is visszaesett. Szignifikánsan romlott a magyar tanulók matematikai teljesítménye és problémamegoldó készsége 2003-hoz képest, a digitális szövegértésben pedig Európában az utolsó helyen állunk! A három kompetenciaterületen elszenvedett romlás mögött álló okok nem függetlenek egymástól. Az előadás arra tesz kísérletet, hogy feltárja a 2012-es PISA sokk mögött álló okokat. A matematika és digitális szövegértés terén a világban sok helyen új szelek fújnak, de ezek még nem értek el hozzánk. Az előadás második felében néhány jó gyakorlat bemutatására kerül sor, amelyeket Magyarországon is érdemes lenne alkalmazni.

A KIS KIBORGOK ÉS A KRITIKAI GONDOLKODÁS

„MÁR CSAK A VÁLTOZÁS ÁLLANDÓ. VAGY MÉG AZ SEM?”

Gyarmathy Éva

MTA TTK Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézet

A rohamos változások közepette egy szó biztosan elavult, és ez az "elavul" szó. Annyira gyorsan jön az új, hogy a régi még nem jut el arra a bejáratottságra, ami lehetővé teszi az elavulást.

Az előadásban a jövő olyan fejlődési irányait mutatom be, amelyektől régóta tartunk, miközben magunk siettetjük, sőt kérjük. A gépekkel való összeolvadás már nem a távoli jövő. Már most a telefonunk az "okos" és a tudásunkat a kezünkben tartjuk, nem a fejünkben. A jó hír, hogy hamarosan a régi megszokott helyzet visszaáll, és a tudásunkat megint a fejünkben hordjuk majd. A rossz hír, hogy lényegében az okos telefonunk kerül nem is annyira a távoli jövőben a fejünkbe. A digitális bennszülötteket felváltják a kis kiborgocskák.

Mi a szerepe most a pedagógiának és a pszichológiának? Ugyanaz, mint eddig volt: az emberi értékeket maximalizálni, vagyis az ember gondolkodását az adott kultúrában lehetséges legmagasabb szintre emelni. Az infokommunikációs társadalomban elérhetők a Bloom taxonómiája szerinti legmagasabb szintek. Sőt, ezek nélkül nem lehet sikeres senki. Ahogy az írásbeliség korában az elemző gondolkodás volt az alapja a sikerességnek, a digitális korszakban a kritikai gondolkodás lép előtérbe.

OKOSTELEFONOK AZ OKTATÁSBAN

Koren Balázs

ELTE TTK

2014-et írunk. A diákok hazamennek, s a Facebookon folytatják a szünetben megkezdett beszélgetéseket. Wikipédián keresik meg mikor élt Napóleon, s úgy nőnek fel, hogy minden egy kattintásra van tőlük. A tanteremben ezzel szemben azzal szembesülnek, hogy minden lassú, régi.

Hogyan lehet okostelefonokat, tableteket bevonni az oktatásba? Milyen korosztályba hogyan lehet alkalmazni azokat?

Az okostelefonok, s modern eszközök oktatásban való használatával szemben általában az az általános kifogás, hogy "de akkor nem fog figyelni a diák az órán". Mással fog foglalkozni, megnézi a dolgozat megoldását az Interneten, beszélgetni fog a társaival, stb. Ezek a kifogások jogosak. Azonban azt gondolom, hogy a diákok ezeket csinálják, amikor kilépnek az iskola kapuján. Telefonálnak, megnézik a megoldást, kvázi „csalnak a házi feladat megírásában”.

Ez a csalás azért csalás, mert mi annak tekintjük. Mi lenne, ha fordítanánk egyet a dolgon? És az ellenségből barátot csinálnánk. Bevonni az okostelefonokat, Internetet az oktatásba, sokat segíthet abban is, hogy motiváljuk a diákjainkat.

Miért pont okostelefonok? Mert az okostelefon nem csak egy telefon. Az okostelefon a következő eszközöket foglalja magába: kamera (fényképezőgép és video), számológép, webböngésző, e-mail kliens, kapu mindenféle online kapcsolattartó, közösségi oldal felé, iránytű, gps, gyorsulás és sebesség mérő, játék stb.

A felsorolt funkciók mindegyikére 1-1 célszerszám szinte elérhetetlen volt eddig az iskolákban. Kevés iskola rendelkezik videokamerával, vagy gyorsulás mérővel fizika órai használatra. Mára az okostelefonokban ezek a funkciók mindenki számára elérhetővé váltak. Sajnos sok esetben a diákjaink nem ismerik ezeket a funkciókat, s eszközeik képességeinek is csak 1-1 apró szegmenség használják.

Hiszek abban, hogy az iskolának és az oktatásnak feladata, hogy megtanítsa a diákjainkat az életben való boldogulásra. Ahogyan én még technika órán szöveget beverni, s pelenka öltést is tanultam, úgy azt gondolom, hogy a mai generációnak elengedhetetlen az okostelefonok, okos eszközök használatának az elsajátítása. És a használat nem merül ki abban, hogy le tudja tölteni az Angry Birds legújabb verzióját.

Előadásomban olyan alkalmazásokat, példákat szeretnék bemutatni, amelyek megkönnyítik a tanár munkáját, s segítik a játékos tanulást.

IKT-ESZKÖZÖK KREATÍV HASZNÁLATA – PEDAGÓGUSOK DIGITÁLIS MÓDSZERTANI ÖTLETEI I.

Szekcióvezető:

Lévai Dóra
ELTE PPK ITOK

ELŐADÁSOK

**Sasszem – Természeti- és épített környezeti nyomozó iroda –
avagy kincsvadászok a világörökség nyomában**

Valastyánné Rábl Stefánia
Győrújbaráti II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola

Ajánlott olvasmány feldolgozása IKT eszközökkel

Bognár Amália
Csornai Általános Iskola és AMI

**Vízprojekt – avagy amikor együtt visszük a vadászpuskát –
természetismeret órán**

Tusorné Fekete Éva
*Gyömrői Weöres Sándor Általános Iskola és
Alapfokú Művészeti Iskola*

A magyar nyelv HANGZÓ tiszta forrása – Tájnyelveink

Bakos Márta
Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola

Kreatív fizika

Filep Otília
Megyaszoói Mészáros Lőrinc Körzeti Általános Iskola

Találd ki, hol vagyok? – Mystery skype

Tóthné Bán Gyöngyi
Boglári Általános Iskola

IKT-ESZKÖZÖK KREATÍV HASZNÁLATA – PEDAGÓGUSOK DIGITÁLIS MÓDSZERTANI ÖTLETEI II.

Szekcióvezető:

Hülber László
ELTE PPK ITOK

ELŐADÁSOK

Szeretettel – Anyukáknak

Kiss Mónika Mária
Szegedi Orczy István Általános Iskola

Rizikó, világhódító matek társasjáték

Percs Kriszta
Széchenyi István Általános Iskola

XIX.század költői a Facebookon

Vajda Éva
VII. kerületi Madách Imre Gimnázium

Ezt főztük ki!

Nemes-Nagy Katalin Erika
Szegedi Ipari Szakképző és Általános Iskola
József Attila Tagintézmény

Készíts hirdetési újságot!

Tóth Éva
Nagykátai Ipari Szakközépiskola és Szakiskola

Peregrinusok egykor és most – Életpálya-tervezés és tudásmenedzsment lehetőségei a középiskolás korosztály körében

Csikó Szilvia
*Sárospataki református Kollégium Gimnáziuma, Általános
Iskolája és Diákotthona*

**IKT-ESZKÖZÖK KREATÍV HASZNÁLATA –
PEDAGÓGUSOK DIGITÁLIS
MÓDSZERTANI ÖTLETEI I.-II.
CÍMŰ SEKCIÓK BEMUTATÁSA***Tempus Közalapítvány Alapítvány*

A Tempus Közalapítvány Digitális Módszertára (www.digitalismodszertar.tka.hu) a tanítási gyakorlatot újszerű, interaktív módszerekkel, a tananyag feldolgozását IKT-eszközökkel megtámogató ötletek gyűjteménye, ahol már mintegy 120 ötlet közül böngészhetnek az érdeklődők. Olyan, a pedagógiai tervezés és tanulásszervezés tárgykörébe tartozó dokumentumoknak, módszertani ötleteknek ad helyet, melyek a digitális nemzedék interaktív tanulását, tanítását segítik az IKT-eszközök kreatív használatával, azok tanórai vagy tanórán kívüli alkalmazásával. A gyűjtemény az oktatási módszerek és a tanulásszervezés tág értelmezésével sok különböző módszertani megoldás feltöltésére biztosít lehetőséget. Ezáltal a közoktatásban dolgozó pedagógusok széles körének jelentheti a mindennapi tanítási gyakorlatban jól hasznosítható ötletek forrását, amelyre folyamatosan nagy igény mutatkozik. A tanárok által írt módszertani megoldások hiteles képet nyújtanak a kollégák számára a módszer alkalmazásáról, ezáltal segítik a pedagógiai célokhoz rendelt IKT-eszközök használatát a tanítási-tanulási folyamatban.

A Digitális Módszertár felületén a válogatást különböző keresési szempontok, szűrési lehetőségek is segítik. A honlapra látogatók egy egyszerű regisztrációt követően teljes képet kaphatnak a feltöltött ötletekről: láthatják a módszerben felhasznált IKT-eszközök-, illetve a módszer pedagógiai céljait, az egyes tevékenység-lépéseket, a módszer alkalmazásának célcsoportját, munkaformáját és időtartamát, a megvalósítás előnyeit és nehézségeit, adaptálási lehetőségeit, illetve az ötlethez csatolt, szabadon letölthető állományokat.

Az újonnan beérkezett módszertani leírások szakértői értékelése nyomán kiemelkedő, és így módon *Digitális Pedagógus Díjban* részesülő ötletek feltöltői a „Digitális pedagógus konferencia 2014” két szekciójában mutatkoznak be (*IKT-eszközök kreatív használata – pedagógusok digitális módszertani ötletei I-II.*).

A különböző oktatási környezet, tantárgyi háttér, célcsoport és megvalósítás mellett a módszertani ötletek jó példát mutatnak többek között:

- a 21. századi képességek (kollaboráció, valódi problémák megoldása, IKT-eszközök kreatív használata, önszabályozás, valamint tudásépítés) fejlesztésére;
- a tanulást támogató együttműködés lehetőségeire;
- az IKT-eszközök valós pedagógiai beágyazottságára;
- a motiváló szemléltetésen túlmutató, a tanulók magas szintű aktivitását előidéző, természetes digitális eszközhasználat erősítésére;
- a felelősségteljes és minőségi tartalommegosztás lehetőségeire;
- adaptálható, tartalomfüggetlen módszertani megoldásokra;
- a tanulási célokat szolgáló játékokra és *játékosításra*
- a bárki számára elérhető közösségi oldalak, mobileszközök, alkalmazások pedagógiai céllal történő használatára;
- a tükrözött osztályterem (flipped classroom) gyakorlati megvalósítására;
- az iskolai foglalkozás tevékenységei, illetve a külső *valódi* világ közötti kapcsolat erősítésére; interaktív csoportmunkára, ahol a tanulók aktivitásának fokozása áll a tanulásszervezés középpontjában.

INFO-KOMMUNIKÁCIÓ A TANULÁSBAN ÉS A FEJLESZTÉSBEN I.-II.

„AZ ÉN GYEREKEM IS TEHETSÉGES” ISZE PROJEKTTÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ ELŐADÁSOK ÉS MŰHELYBESZÉLGETÉS

Szekcióvezető:

Gyarmathy Éva

*MTA TTK Kognitív Idegtudományi és
Pszichológiai Intézet*

ELŐADÁSOK

Tanulás a digitális korszakban

Gyarmathy Éva

MTA TTK Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézet

Infokommunikációs akadálymentesítés a digitális korszakban

Szántai Károly

*web akadálymentesítési szakértő, esélyegyenlőségi és
akadálymentesítési infokommunikációs szakoktató*

TANULÁS A DIGITÁLIS KORSZAKBAN

Gyarmathy Éva

MTA TTK Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézet

A digitális kor nemcsak megkívánja az önálló és társas tanulást, hanem be is indította ezeket a tanulási formákat, mert az infokommunikációs eszközök számos lehetőséget teremtettek. A nagyon különböző érdeklődésű és képességű diákok tanításában és fejlesztésében sokat segít a digitális technika, főleg, ha a diákok közös és egyéni tevékenységeibe építjük be.

Hogyan készíthet valaki saját tananyagot? Mire használható a RoboBraille rendszer? Nyelvi fejlesztés infokommunikációs technikákkal? Az óvodások is nyerhetnek a digitalizálódott óvodával?

Néhány egyszerű technika bemutatása és kipróbálása, ötletek és megoldások megosztása ad lehetőséget a fejlődésre, kérdések megválaszolására és újabb kérdések felvetésére. Ha valaki bizonytalanul nyúl még az infokommunikációs megoldásokhoz, annak különösen érdekes lehet ez a gyakorlat. Mindenkitől tanulhatunk valamit.

INFOKOMMUNIKÁCIÓS AKADÁLYMENTESÍTÉS A DIGITÁLIS KORSZAKBAN

Szántai Károly

*web akadálymentesítési szakértő,
esélyegyenlőségi és akadálymentesítési infokommunikációs szakoktató*

Amikor leül a számítógépe elé, és használni kezd egy szoftvert, egy multimédiás tananyagot, vagy megnyit egy weboldalt, akkor látja a képernyőt, hallja a hangszóróból érkező hangot, és a kezében lévő egérrel irányítja a rendszert. Mindez az Ön számára valószínűleg teljesen természetes, tehát azt gondolhatja, hogy más felhasználók is ugyanezt az élményt élik át. Pedig nem.

Bizony vannak olyan felhasználók, akik nem képesek megfogni és irányítani az egeret, mert például a kezük bénultsága ezt nem teszi lehetővé. Olyanok is vannak, akik hallássérülésük miatt nem hallják multimédiás anyagok hangját. Sőt, olyanok is élnek köztünk, akik nem látják a képernyőt, hiszen elvesztették a látásukat.

Vajon ők ilyen korlátok mellett képesek-e használni a számítógépet, a multimédiás tananyagokat, vagy a weboldalakat? A válasz az, hogy igen, ha az informatikai eszközöket alkalmazó szakemberek, pedagógusok előzetesen megismerik a hátrányos helyzetű felhasználók igényeit, és ennek fényében, akadálymentesen, az egyenlő esélyű hozzáférés szemléletében tervezik meg, és fejlesztik ki a rendszereiket.

21. SZÁZADI TANULÁS A GYAKORLATBAN

Szekcióvezető:

Prievara Tibor

Madách Imre Gimnázium

ELŐADÁSOK

A jövő iskolája – a gyakorlatban

Prievara Tibor

Madách Imre Gimnázium

A konzervatív játékosítás gyakorlata: módszer, eredmények, ajánlások

Fekete Zsombor

A diák mint tartalomfejlesztő

Bráder Edina

Bráder Ádám

Motiváció és 21. századi tanulás

Koncz Orsolya

Prievara Tibor

Madách Imre Gimnázium

DiákBlog – így írunk mi!

Horváth Bianka

Rácz Lili

Közgazdaságtani applikáció fejlesztése

Selyem Dávid

Budapest on the Go! – turisztikai játék fejlesztése

Bakos Bence

Juhász Gergely

21. SZÁZADI TANULÁS A GYAKORLATBAN CÍMŰ SEKCIÓ BEMUTATÁSA

Mit jelent a 21. századi pedagógia a gyakorlatban? Egy tanár (Prievara Tibor) és 7 diák próbál a kérdésre választ adni, amelyben rengeteg tabu lesz kénytelen megdőlni. Nincs tankönyv? A diák tartalmat generál, netán a saját könyvét írja? A tanár mi lesz ebben a világban? Hogyan lehet így tanítani, és mit kell tanítani egyáltalán? Az iskola funkciója is megváltozik, hogyan alkalmazkodjunk úgy, hogy saját szakmai integritásunk se sérüljön, de megfeleljünk azoknak az elvárásoknak, amelyeket a jövő (még gyakran nem is létező) munkahelyei támasztanak a diákjainkkal szemben? Hogyan lehet osztályzás nélkül motiválni, mi a trükkje az IKT használatának, mit csinálnak külföldön, mi az oktatásszervezők és az iskolavezetés feladata egy ilyen világban? Mindezekre a kérdésekre egyre több gyakorlati válasz létezik, ezekből szeretnénk egy csokorra valót bemutatni a Digitális Pedagógus konferencián a 21. századi tanulás a gyakorlatban szekcióban

A KONZERVATÍV JÁTÉKOSÍTÁS GYAKORLATA: MÓDSZER, EREDMÉNYEK, AJÁNLÁSOK

Fekete Zsombor

A játékosítás 2010-ben, Jesse Schell előadásával került be a tudományos diskurzusba. Világszerte lelkesen üdvözölték a koncepciót, melynek jegyében optimista, de gyakran túlzó várakozásokkal indultak útjára különféle kutatás-fejlesztési programok. A konzervatív játékosítás iránya 2012-ben fogalmazódott meg, válaszul ezekre a várakozásokra. A „konzervatív” jelző itt azt jelenti, hogy a projektjeinkben csak olyan eszközöket alkalmazunk, amelyek rokon területeken már sikeresen bizonyítottak – ezek hatékonyságát igyekszünk az adott keretek közt maximalizálni.

Fontos, hogy a konzervatív módszer önmagában nem tartja elegendőnek a játékmechanikai eszközök alkalmazását a motiváció tartós fokozásához, helyette az gamifikálható alapfolyamatok újragondolását javasolja a videojáték-ipar trendjeit alapul véve. Három fő lépése: 1) marketing – el kell magyarázni a felhasználónak, hogy miért jó számára, ha részt vesz a programban; 2) ergonómia – a folyamatot optimalizálnunk kell, különös tekintettel a strukturáltságra, a kihívások nehézségi fokára, illetve a visszajelzésekre, jutalmazásra; 3) negatív stressz-minimalizálása – a program és a mindennapok közt érezhető, „zavaró” kapcsolatok szűkítése.

A módszer segítségével 2014 elején két sikeres projektet zártunk nagyvállalatoknál nagyon hasonló eredménnyel. Az általunk fejlesztett, nem-kötelező oktatójáték teljes egészében ki tudta váltani a cégnél korábban alkalmazott kötelező e-learning alapú oktatást, miközben a képzés hatékonysága sokszorosára nőtt.

Az előadásban ezeket az eredményeket, illetve a belőlük levont legfontosabb tanulságokat, praktikus tanácsokat osztom meg a hallgatósággal.

A DIÁK MINT TARTALOMFEJLESZTŐ

Bráder Edina, Bráder Ádám

Az irodalomoktatás módszere már jó ideje nem változott az iskolákban. Rajzórán a diák rajzol, énekórán énekel, a dráma órán színészkedik és helyzetgyakorlatokat végez – de mi történik irodalomórán? Lebutított irodalomelméletet tanul, kiragadott részeket tanul meg a történelemből, ami éppen az olvasott vershez kapcsolódik, reménytelenül magolja a szerző életrajzát, és közben éppen az veszik el, ami az irodalom lényege: az élmény. Biztosan állíthatom, hogy senkit sem érdekel, hol és mikor született József Attila, azonban rögtön felkelti az érdeklődését, ha az Illyés-Kozmutza-József Atilla szerelmi háromszögről van szó – méltán örvendnek töretlen népszerűségnek Nyáry Krisztián történetei, melyek hétköznapi embereként ábrázolják az irodalom nagy alakjait. Ekkor esetleg elkezdi érdekelni a dolog, és néhány információ talán meg is marad a hosszúra vagy éppen túl rövidre nyúlt életműből. Addig azonban, amíg száraz adatokat kell egymás után bemagolni, melyeket nem tud mihez kötni, ez nem fog megtörténni. Nem beszélve a szerzők verseiről. Senki előtt sem titok, hogy a magyartanárok egyik kedvenc tanítási módszere a versek, versrészletek megtanulása. A diák pedig anélkül kezdi el magolni a verset, hogy az akár egy kicsit is érdekelné. Tanulmányaink során rengeteg olyan társunkkal találkoztunk, akiknek kifejezetten nehézséget okozott a verstanulás, még akkor is, ha mással semmilyen problémájuk nem akadt. Hol a probléma? Valószínűleg ott, hogy a diák nem érti, mit mond, egymás mögé pakolt szavakként tanulja meg a verset, nem keresi az értelmét, hiszen nem az a feladata. Azt is gondolja, hogy ez olyasmi, amit sosem tudna magától leírni, persze minek is tenné, és éppen ezért miért is profitálna ő abból, ha ezt megtanulja. Megkérdezett ismerőseim közül a legtöbb azt mondta, a magyart szereti legkevésbé a tantárgyai közül, és akik idén érettségiznek, a magyartól rettegnek a legjobban, és azt állítják, fogalmuk sincs, mit kezdjenek egy verssel, ha meglátják.

A mi projektünk célja, hogy interaktívabbá tegye az irodalomoktatást, hogy a diák is úgy érezze, ő is részese lehet ennek. A mobilra letölthető, de online is játszható applikáció játékos feladatokkal mutatja be a szerző életét, csakis a leglényegesebb dolgokra koncentrálva (hiszen egy alkalmazásba nem lehet oldalnyi szövegeket bepréselni); és szintén hasonló módszerrel segítené a legfontosabb memoriterek megtanulását. Először a diák megismeri a költő életét, majd meghallgathatja a verset egy színésznek tanuló diák felolvasásában, miközben követi szemével a sorokat, a következő pályán már pótolnia kell a kihagyott szavakat, a hézagok pedig egyre sokasodnak, ahogy a pályák haladnak előre, míg végül az egész verset vagy versszakot kéri számon az alkalmazás. Mindezt színes, interaktív környezetben tanulhatják meg a diákok, kizárólag saját készítésű grafikákkal, saját hangfelvételekkel, és mivel a saját korosztályuk által jut el hozzájuk az anyag, még közelebbinek érezhetik magukhoz.

Ráadásul saját tempójukban haladhatnak, eltűnik a nyomás, hogy lemaradnak a többiekől, és sokkal felszabadultabb környezetben dolgozhatnak. Ugyanezen okból lehet segítség a diszlexiás diákoknak is, akik így nyugodtan keresgethetik a szavak értelmét, és próbálhatják kiolvasni a szavakat, anélkül, hogy emiatt különösebb hátrányba kerülnének a többiekhez képest. A kevés szöveg pedig szintén ehhez járul hozzá. Nemcsak azoknak segítség, akiknek nehézségeik akadnak a verstanulással, de a hátrányos helyzetű diákoknak, a tartós betegeknek és az érettségire készülőknek is; hiszen a tanterv és az érettségi követelményei alapján készül. Célunk, hogy az irodalom újra szórakozás legyen, ne pedig kellemetlen kötelesség.

MOTIVÁCIÓ ÉS 21. SZÁZADI TANULÁS

Koncz Orsolya

A kutatás célja az volt, hogy egy 21. századi projektben részt vevő diákok motivációját vizsgáljuk a 21. századi képességek tekintetében. A projekt egy mobiltelefonos applikáció (Budapest on the Go!) tervezése volt célnyelven, amely a 21. századi képességek skáláján minden szempontból a legmagasabb értékelést kapta.

Az adatfelvétel szabad asszociációs írás volt, ahol minden megkötés nélkül kértük a diákokat arra, hogy az általuk tapasztaltakat a projekt során írják le. Emellett egy történelem fejezet iskolai feldolgozásával kapcsolatban is ugyannerre kértük ugyanazokat a diákokat, majd szövegelemzéssel kategóriákat állítottunk fel mindkét esetben.

Az írásokból 200-250 elemet azonosítottunk, amiből 10-10 kategória született. Az applikációval kapcsolatban írt kommentárokból azonosított kategóriákban fellelhető a kollaboráció. Az adatok azt mutatják, hogy az egymással való munkát, a közös döntések meghozatalát mindenki pozitívan értékelte. A 21. századi képességek hangsúlyosan jelentek meg, ilyen volt a tudásépítés, a valódi problémák megoldása, vagy éppen az önszabályozó tanulás. Szintén pozitívan értékelték a befektetett energiát, az erőfeszítést, mert bár megterhelő volt a munka, de megérte és minden esetben a siker érzésével párosult.

Az adatok egyértelműen utaltak arra, hogy nem elsősorban külső motiváció és külső értékelés határozta meg a diákok munkáját, hiszen sem az érdemjegy, sem pedig a tanár személye nem jelent meg az írásokban.

A történelem órákkal kapcsolatos írások egy ettől teljesen eltérő képet adnak. Az ezt a feladatot kapó diákok szinte kivétel nélkül említik az iskolai stresszt, a kudarcotól való félelmet. Az írások alapján a diákok a jegyzeteikből tanulnak, otthon egyedül készülnek és rettegnek a számonkéréstől. Sokan megemlítik, hogy nagy a nyomás, nincs motiváció, vagy hogy nem értik, ezt, vagy azt miért kell tudniuk.

Olyan kategóriákat határoztunk meg, mint pl. a tanóra menete, értékelés, kudarc, tananyag, otthoni munka, tanulási stratégiák, attitűd és kompetencia. Meglehetősen sok negatív véleményt, elemet azonosítottunk. Több írásban fellelhető, hogy a rengeteg befektetett energia ellenére is rossz jegyet kaptak, ami erősíti a kudarcérzetet és csökkenti a motivációt. A kérdés, hogy az applikációban megismert tapasztalatok (együttműködés stb.) hasznosítható-e az iskolai oktatásban.

DIÁK BLOG – ÍGY ÍRUNK MI!

Horváth Bianka, Rácz Lili

A Diákblogot a Madách Imre Gimnázium diákjai alapították.

Elsődleges célunk az volt, hogy napra kész információt közöljünk a mai fiatalisággal; értékes, érdekes és friss cikkekkel próbáljuk feltölteni az oldalt. Vezérelvünk, hogy minden nap új cikk jelenhessen meg a portálon. Ez nem kis feladat: alapvető az összehangoltság, ügyesen kell alkalmazkodni a rovatoknak egymáshoz, néha kisebb - nagyobb kompromisszumokat kötve.

Hogy gyorsan és könnyen mehessen a munka, több számítástechnikai eszközt is alkalmazunk; minden rovatnak van különálló Facebook csoportja, ahol a szerkesztők tudnak kommunikálni. Fontos, hogy nincs cenzúra, a szerkesztők maguk alkothatnak véleményt a világ eseményiről, ellenben az oldalon nincs helye kompromittáló cikknek, képnek. A blog több mint tíz rovatot foglal magába, ezek közé tartozik: a Világ, a Tech, a Kultúr, a Gasztro, illetve a Tudástér. Az oldalon találkozhatunk riportokkal, interjúkkal, tudósításokkal; ilyen például a beszámoló a Budapesti Tavaszi Fesztiválról, iskolánk diákjai által tervezett és kivitelezett "Budapest On The Go" nevű telefonos applikáció, ami segíti a fővárosban járó turistákat, illetve kiemelnénk talán a legérdekesebb cikkünket "A legfontosabb túlélési eszköz: a megbocsátás".

A zökkenőmentes munka érdekében, minden rovatnak megvan a maga szerkesztője, amikért szintén diákok felelnek. A diákok maguk között választották ki a rovatok vezetőit. Fontos, hogy ők csak azért felelnek, hogy a cikkek időben meglegyenek és segítsék a többiek munkáját. Nincsen főnök, mindenki egyenlő valamilyen szinten. A szerkesztőség több mint hatvan főt számlál, emellett vannak olyan diákok, akik nemcsak egy rovatba cikkeznek. Ezen kívül az oldal létesít egy külön rovatot a blognak beküldött művek megjelentetésére.

Fontos, hogy minél színesebb legyen az oldal tartalma, ezért idegen nyelvű - általában angol eredetű - cikkeket is fordítanak a szerkesztők. Neves nemzetközi hírportálok cikkei is megjelennek, ilyen többek között az Guardian vagy BBC.

Mivel az oldal leginkább diákoknak készül, ezért a blognak van Facebook felülete is, ahol az oldal szerkesztői meg - megosztanak cikkeket, híreket az oldalról. Fontos, hogy minél több közösségi fórumon igyekszünk megjelenni, ilyen például a tervezett Twitter profil.

Az oldal friss, 2014 áprilisában jelent meg, mégis sokan látogatják. A legutolsó statisztikai adatok szerint naponta 100 ember látogatja a portált, sőt meghaladja már a cikkek olvasottsága a 8000 oldalt és a 2000 látogatót.

Reméljük, hogy a továbbiakban is látogatni fogják az oldalt, sikereket érünk el vele, hiszen nekünk diákoknak egy ehhez hasonló portálok fejlesztése fontos lépés lehet a felnőtté válásban.

KÖZGAZDASÁGTANI APPLIKÁCIÓ FEJLESZTÉSE

Selyem Dávid

Bemutakozás: A Youth-Eco tagjai: Barát Andor Kornél, Cseh Domokos, Selyem Dávid. Mindhárman a Madách Imre Gimnázium tanulói vagyunk. A gimnáziumba a Gazdasági kör munkásságában veszünk részt már több éve.

A Youth-Eco nem más, mint egy gazdasági/pénzügyi információkat feldolgozó és tartalmazó alkalmazás okos telefonokra, táblagépekre és Pc-re. Az applikáció elsősorban diákoknak, fiataloknak szól, akiknek így lehetőségük nyílik értesülni és fontos információkhoz jutni az őket érintő pénzügy jelenségekről.

Célunk: A Gimnáziumban észrevettük, hogy a Gazdasági kört mindössze öt-hat diák látogatja, ami egy hatszáz fős iskolában elég gyenge arány. Az applikáció célja, hogy a külön gazdasági oktatásra koncentráló diákokon kívül, akik nem ilyen téren kívánnak majd elhelyezkedni is részesüljenek a pénzügyeikre nézve előnyös és hasznos információkkal. Mindezen információkat egy helyen összegyűjtve, érthető diáknyelven megmagyarázva. Nem kívánjuk azonban az adott témákban esetlegesen megemlíthető hitelintézeteket, befektetési formákat vagy hiteleket népszerűsíteni vagy reklámozni, mindössze a felhasználó számára szeretnénk világos képet adni lehetőségeiről.

A felület: Az alkalmazás egy vázra épül, amit a kívánt tartalommal lehet megtölteni (a mi esetünkben: alapvető, hasznos pénzügyi ismeretek). A felület eléréséhez mindössze internetelérésre van szükség, így az információk a fiatal generációhoz igazán könnyen és gyorsan elérhetnek. Az alkalmazásban először egy adott témát választhatunk (pl.: elő takarékoság, befektetések, diákhitel, stb.). A megjelenő szövegben található szakszavak illusztrációval társuló magyarázata jeleníthető meg a kívánt szóra való kattintással. A szerzett ismereteket ezután leellenőrizhetjük feladatok megoldásával.

Tapasztalatszerzés: Csatatunk az Alternatív Közgazdasági Gimnáziumban megrendezett FutureGen Diák startup versenyen mutatta be először ötletét, melyen prezentációnkban már az alkalmazás demó verzióját is bemutattuk: "A diákhitel" témában. Itt az Üzleti Workshop-ban első helyen végzett a Youth-Eco.

BUDAPEST ON THE GO! - TURISZTIKAI JÁTÉK FEJLESZTÉSE

Bakos Bence, Juhász Gergely

2014 februárjában a Madách Imre Gimnázium tanulói okostelefon alkalmazás fejlesztésébe kezdtek. Az alkalmazás létrehozásának kettős célja volt. Egyrészt a tanulók ezzel indulhattak a világ leginnovatívabb diákjai címért, másfelől pedig a jelenlegi alkalmazás piacon nincs, vagy kevés olyan applikáció van amely a turistákat segíti.

A projektet azzal kezdtük, hogy közös ötletelésbe kezdtünk arról, hogy milyen témák ismertetését tartjuk a legfontosabbnak, melyek azok az információk, amelyek feltétlenül szükségesek egy külföldről Budapestre érkező turista számára. Végül 12 különböző témát sikerült összegyűjtenünk, melyeket aztán 3-4 fős csoportoknak osztottunk ki. Ezt követően minden csapat összeírta azokat a legfontosabb tudnivalókat, amelyeket a témáján belül ismertetni szeretne. Ezekből összefüggő szöveget kellett alkotni, hogy az összes információ egy helyen legyen. Minden csoportnak ki kellett töltenie egy sablont. Először az elkészült szöveget gépeltük be és írtuk át ahol szükséges volt, majd elkezdtünk flashcardokat készíteni a korábban összegyűjtött fontos tudnivalók alapján. A dokumentum kitöltésének utolsó fázisa a küldetések megalkotása volt. Ezzel párhuzamosan bejártuk Budapest utcáit és fényképeket, videókat készítettünk az applikációhoz. Az hanganyagokat az iskola stúdiójában vettük fel. A kész sablonokat és a multimédiás anyagokat a OneDrive-ra töltöttük fel, ahol bárki könnyedén hozzájuk férhetett. Ezek birtokában megkezdtük az adatok bevitelét az admin felületre. A szövegek, a flashcardok és a küldetések egyaránt apróbb változtatásokon mentek keresztül, hogy érthetőbbek és érdekesebbek legyenek. Az utolsó lépés az applikáció tesztelése volt. Az így felfedezett hibákat kijavítottuk és az alkalmazást még felhasználóbaráttá tettük.

Az ily módon elkészült applikáció Budapestet mutatja be a turistáknak játékos módon. Az alkalmazás megnyitásával a főmenübe kerül a felhasználó ahonnan a 12 témából választhat. Ha a használó továbblép egy olyan angol nyelvű szöveggel találkozik, amelyben kiemelt szavak találhatók. Ha rányom egy ilyen kiemelt részre, akkor az alkalmazás feldob egy kártyát, ahol rendszerint egy kép és további magyarázat található a kiemelt szóval kapcsolatban. A szöveg elolvasása után a flashcardok (szókétyák) következnek. Itt minden kiemelt szóval kapcsolatos információ morzsát át lehet ismételni, elmélyíteni a tudást, hogy aztán az alkalmazás további részében azt fel is lehessen használni, a küldetésekben. A küldetések célja, hogy a teljesítésükkel még jobban rögzítse és ellenőrizze az újonnan megszerzett tudást. Hat különböző küldetésfajta került be az alkalmazásba, ezzel még érdekesebbé téve a játékot. Egy-egy válasz megadása után a felhasználó azonnali visszajelzést kap egy .gif fájl formájában, ha jó választ adott pozitívat, ha rosszat negatívát. Rossz válasz esetén a játékos elveszít egy életet.

Ez akkor is megtörténik, ha nem sikerül választ adnia a megszabott idő keretein belül. Ha sikerül egy téma összes küldetése, akkor a főmenüben a “Budapest Quiz”-en belül az egyik érdekes kérdésre választ kap a felhasználó, ezzel még egy információt megszerezve.

A “Budapest on the Go” alkalmazás 300-400 fontos információt képes könnyedén átadni a játékosnak, játékos és érdekes formában.

**A STEM TERÜLETEK (TUDOMÁNY, TECHNOLÓGIA,
MÉRNÖKTUDOMÁNY ÉS MATEMATIKA)
MEGALAPOZÁSA A KÖZOKTATÁSBAN IKT-ESZKÖZÖK
TÁMOGATÁSÁVAL –
KORSZERŰ TERMÉSZETTUDOMÁNYOS NEVELÉS
JÓ GYAKORLATAI**

Szekcióvezető:

Szegedi Eszter

Tempus Közalapítvány

ELŐADÁSOK

**Újragondolt tanítás, avagy inverz tanítás IKT eszközök
segítségével**

Kőrösi Gábor, Esztelecki Péter

Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium, Zenta

**Magyarország – a második félév kihívásai! Jó gyakorlatok a
földrajz tanításában a 8. évfolyamon**

Kurtán Kolos

Szabadság Sugárúti Általános Iskola

**Info-kommunikációs eszközök a természettudományos
nevelésben, Szandaszőlősen**

Czeglédi Karolina, Mészárosné Fogarasi Erika

Szandaszőlősi Általános Iskola és alapfokú Művészeti Iskola

**Természettudományos gyakorlat 1. és 5. osztályban IKT eszközök
támogatásával**

Holeczné Morvai Ildikó, Nagyné Lelkes Anikó

Kecskeméti Belvárosi Zrínyi Ilona Általános Iskola

**Ark of Inquiry – nemzetközi kísérlet a felfedezettő tanulás
tanulókhöz juttatására, digitális és kevert tanulási környezetben**

Réti Mónika

Kutató Tanárok Országos Szövetsége

A STEM TERÜLETEK MEGALAPOZÁSA A KÖZOKTATÁSBAN IKT-ESZKÖZÖK TÁMOGATÁSÁVAL CÍMŰ SZEKCIÓ BEMUTATÁSA

A tudomány, a technológia, a mérnöktudomány és a matematika (az angol elnevezés rövidítéséből együttesen STEM – Science, Technology, Engineering and Mathematics) területek oktatására egyre inkább kiemelt figyelmet fordítanak mind a kormányzatok, mind az akadémiai és a munka világának szereplői. A világjelenségként is tekinthető folyamat gyökerei visszanyúlnak egészen a hidegháborús évekig, újabban pedig az 1990-es évek közepén született figyelemfelkeltő tanulmányok irányították rá a figyelmet a nemzetközi együttműködés fontosságára. Ennek eredményeképpen a fejlett társadalmakban számos kezdeményezés és program irányul a matematikai és természettudományos oktatás fejlesztésére a későbbi karrierlehetőségek támogatása érdekében, mivel úgy tekintenek a kapcsolódó tudásra és képességekre, mint a technológiai fejlődést megalapozó humán tényezőkre.

A nemzetközi összehasonlító elemzések egyértelműen jelzik, hogy valóban szükséges e területekre való kiemelt figyelem. A legutóbbi, 2012-es PISA vizsgálatok eredményei a természettudományos műveltség terén ugyan inkább azt mutatták, hogy a korábbi évekhez képest az eredmények stabilizálódtak, kis mértékben növekedtek is, de a javulást leginkább a korábban gyengén teljesítő országokban mérték, vagyis ez inkább a fejlettebb országokhoz való felzárkózásból fakad. Sok hasonlóságot mutatnak ezzel a matematikai eredmények is, bár két fontos különbséget érdemes megemlíteni. Egyrészt a leggyengébb képességtartományba tartozó diákok aránya matematikából magasabb, Magyarországon pedig romlott is ez az arány. Másrészt a nemek közti különbségek a természettudományos eredményekben alig jelentkeznek, a matematika esetében pedig nem tekinthető igazán nagynak ez a különbség, sőt vannak országok – több arab és skandináv ország is ide tartozik –, ahol a lányok teljesítenek jobban (PISA 2012).

A fenti tények megerősíteni látszanak azokat a feltételezéseket, hogy a STEM szakmák iránti visszaeső érdeklődés oka az alap- és középfokú oktatásban gyökerezhet. Kellő matematikai megalapozás nélkül a magasabb szintű tudást igénylő mérnöki, informatikai vagy természettudományos pályák szóba sem kerülhetnek. Arra is vannak kutatási eredmények, hogy noha a lányok eredményei e két területen nem tekinthetők jelentősen gyengébbnek, a saját megítélésük ennél jóval nagyobb különbséget feltételez, amit sokkal inkább a nemi sztereotípiákat gyakran felerősítő oktatásból fakadó önbizalomhiány okoz.

Egy Eurydice felméréséből az derül ki, hogy a tagállamok alapvetően három területen jeleznek problémákat: csökkenő érdeklődés a kapcsolódó felsőoktatási szakok iránt, a nők részvételének alacsony aránya, valamint hiányszakmák megjelenése a magas szintű STEM tudást igénylő területeken.

Így a másik komoly szakpolitikai kihívás a matematikai és természettudományos műveltség szintjének emelése mellett annak támogatása, hogy megfelelő számú diplomás kerüljön ki a felsőoktatásból a matematika, a természettudomány és a technológia területén is.

A nemzetközi szakirodalomban fellelhető ajánlások szerint a problémák orvoslása komplex intézkedésekben lehetséges, amelyek több szinten és különböző célok mentén összpontosítanak a helyzet javítására. Ilyen célzott beavatkozások a közoktatásban a tantervi reformok, újszerű mérési eljárások és nemzeti tesztek bevezetése, valamint a tanárok szakmai fejlődésének támogatása.

Annak ellenére, hogy a mérnökképzés Magyarországon még mindig az első helyen szerepel a felvételizők választásában, a természettudományos szakok iránti kereslet jelentősen csökkent az elmúlt évtizedekben és ez számos más európai országban is hasonló. Ezért a STEM területek oktatása az elmúlt évtizedben Magyarországon is kiemelt figyelmet kapott, a szakembereket különösen foglalkoztatja, hogy vajon mi okozhatja e terület viszonylag alacsony társadalmi megbecsültségét. Ez annál is inkább kérdéses, mivel a hazai oktatási tradíció számos olyan magyar jó gyakorlatra támaszkodhat, melyek elemei megjelennek a magyar tantárgypedagógiában, és amelyeket a nemzetközi szakirodalom is kiemel.

A konferencia STEM szekciójában olyan innovatív tanárok mutatják be a természettudományos tárgyak tanításához kapcsolódó módszertani ötleteiket, akik a tantermi gyakorlatuk során sikeresen alkalmaznak újszerű tanítási módszereket is. Bízunk benne, hogy a részt vevő közönség ily módon kipróbálásra érdemes, adaptálható jó gyakorlatokat ismer majd meg.

ÚJRAGONDOLT TANÍTÁS, AVAGY INVERZ TANÍTÁS IKT ESZKÖZÖK SEGÍTSÉGÉVEL

Kőrösi Gábor, Esztelecki Péter

Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium, Zenta, Szerbia

Az inverz oktatás során a tanulók váltakozva tanulnak a hagyományos tanár által vezérelt gyakorlati vagy projekt alapú módszerrel, valamint az otthoni online eszközökkel. Az inverz osztályban az elméleti és gyakorlati oktatás fordított: a diák, otthon olvassa át a tananyagot, míg az órán, az elméleti részt közösen átismételik a tanárral, majd diáktársaikkal közösen gyakorlati feladatokat oldanak meg. A módszer hatékonyságát egy 56 tanulóból álló kísérlet során vizsgálták az előadók. Az inverz csoportban tanult diákok órán tanúsított figyelme, a tananyag értéke és az elért eredmények mind azt bizonyították, hogy az elgondolás hatékony és működőképes, akár a természettudományos nevelésben is.

**MAGYARORSZÁG - A MÁSODIK FÉLÉV KIHÍVÁSAI!
JÓ GYAKORLATOK A FÖLDRAJZ TANÍTÁSÁBAN
A 8. ÉVFOLYAMON**

Kurtán Kolos

Szabadság sugárúti Általános Iskola, Budapest

Hogyan tanulhatunk egy végzős évfolyammal földrajz órán a második félévben is? Mit tehetünk azért, hogy a tanulóink jobban megismerjék hazánkat? Hogyan lehet őket motiválni? Milyen segítséget adnak ebben az IKT-eszközök a tanárnak? A bemutató ezekre a kérdésekre szeretne választ adni.

**INFO-KOMMUNIKÁCIÓS ESZKÖZÖK A
TERMÉSZETTUDOMÁNYOS NEVELÉSBEN,
SZANDASZŐLŐSÖN**

Czeplédi Karolina, Mészárosné Fogarasi Erika

Szandaszőlősi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Előadásukban azt kívánják bemutatni, hogy milyen különféle hatások érik a tanulókat a természettudományos gondolkodás kialakulásában. Hogyan befolyásolható ez az info-kommunikációs eszközök alkalmazásával, melyek azok érezhető hatásai, és hogyan érik el ezt a pedagógusok a tanítási munkájuk során.

TERMÉSZETTUDOMÁNYOS GYAKORLAT 1. ÉS 5. OSZTÁLYBAN IKT ESZKÖZÖK TÁMOGATÁSÁVAL

Holeczné Morvai Ildikó, Nagyné Lelkes Anikó

Kecskeméti Belvárosi Zrínyi Ilona Általános Iskola

II. Rákóczi Ferenc Tagiskolája

Az előadás a természettudományos nevelés témájában kidolgozott modulok bemutatásán keresztül mutat megoldásokat arra, hogyan alkalmazhatók az IKT eszközök a tananyag-fejlesztő munkában, és a felfedeztető tanulás-tanítás gyakorlatában. Konkrét példákon keresztül ismerhetjük meg, milyen eszközök és hogyan épültek be a folyamatba.

**ARK OF INQUIRY – NEMZETKÖZI KÍSÉRLET A
FELFEDEZTETŐ TANULÁS TANULÓKHOZ
JUTTATÁSÁRA, DIGITÁLIS ÉS KEVERT TANULÁSI
KÖRNYEZETBEN**

Réti Mónika

Kutató Tanárok Országos Szövetsége

Az Ark of Inquiry projekt a felfedezettő természettudományos tanulás támogatását tűzi ki célul, igen ambiciózus tervekkel: Európa-szerte mintegy 23000 tanulót és 1100 tanárt kíván mozgósítani egy olyan digitális platformon keresztül, amely kipróbált, jól bevált tananyagokat kínál 7-18 éves fiataloknak. A projekt hazai bemutatkozása révén az érdeklődők megismerhetik, milyen elvek mentén, milyen anyagokkal, hogyan kíván hozzájárulni az Ark of Inquiry a műszaki-természettudományos (STEM) területek népszerűsítéséhez és az esélyteremtéshez.

AZ ÚJMÉDIA TUDOMÁNYKÖZI KAPCSOLATAI

Szekcióvezető:

Forgó Sándor

Eszterházy Károly Főiskola

ELŐADÁSOK

A digitális profiltól a selfie-ig

Fehér Katalin

BGF Kutatóközpont

Digitális kételyek

Szakadát István

BME Szociológia és Kommunikáció Tanszék

Élménytársadalom a Facebook galaxisban

László Miklós

ELTE TáTK

Az újmédia digitális, időszerű, tartalmi kérdései

Molnár György

BME Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Az újmédia oktatáselméleti aspektusai

Forgó Sándor

Eszterházy Károly Főiskola

A DIGITÁLIS PROFILTÓL A SELFIE-IG

Fehér Katalin

BGF Kutatóközpont

Digitális lábnyomokat hagyunk. Adatokban, képekben, szavakban. Digitális lábnyomokat hagynak rólunk mások adatbázisokban, címkékben, közösségi hálóknban. Profiljaink egyszerre szólhatnak zárt csoportokhoz, szakmai vagy más közösségekhez, avagy a szélesebb nyilvánossághoz.

A digitális identitás témakörében zajló empirikus kutatásunk első, feltáró szakasza többek között azt vizsgálja, hogy milyen módon azonosítják a felhasználók az Én digitális kivetüléseit és hogyan próbálják tudatosan építeni, kontrollálni online megjelenésüket (Fehér 2013, 2014). Az eddigi európai és ázsiai összehasonlító eredmények alapján a profil oldalak állnak első helyen az azonosításban, a keresetőségben és a megtalálhatóságban. Ezen belül a fotó szerepel kiemelt helyen, míg a név hátrébb áll a sorban. Viszont csak egyes profilok és fotók nyilvánosak, a legtöbb felhasználó már részben vagy egészen korlátozza a további hozzáférést. Ez az eredmény összhangban van azzal a trenddel, amit az Egyesült Államokban mértek: 2013-as adatok szerint a fiatalok már 60%-ban csak privát elérést tesznek lehetővé, és évről évre csökken a nyilvánossá tett személyes adatok száma (Madden és mtsai, 2013).

A profil és a nyilvánosan elérhető fotók azonosító funkciója, az erősödő online kontroll, valamint a mobil eszközök újabb szolgáltatásai egyenes úton vezettek a selfie-jelenség elterjedéséhez. A selfie ugyanis önkifejezés, öngazolás, önpromóció is lehet egyben – ahol a felhasználó szó szerint kezében tartja a képrögzítés pillanatát. Az előadás ebben a megközelítésben definiálja a digitális profil és a selfie fogalmát, melyeket a digitálisidentitás-építés meghatározó elemeiként értelmez és elemez.

DIGITÁLIS KÉTELYEK

Szakadát István

BME Szociológia és Kommunikáció Tanszék

Hiszek az újmédia lehetőségeiben, nem tudnám elképzelni a napjaimat nélküle, feltartóztathatlannak gondolom azt a folyamatot, amelynek eredményeként az életünk minden területére benyomul ez az új technológia, az emberiség nagy kommunikációtechnológiai forradalmi közé sorolom napjaink technokulturális változásait. A beállítódásom tehát alapvetően technofil. Ez azonban nem akadályoz meg abban, hogy kételyeket fogalmazzak meg, kérdéseket tegyek fel az újmédia jelenével, várható jövőjével kapcsolatban.

Nehéz megragadni a lényegét, még nehezebb egyetlen terminussal leírni ezt az új jelenségegyüttest. Nem véltelen, hogy mennyi versengő megnevezés, leírás fut egymás mellett már a kezdetek óta (multimédia, interaktív, hálózati, digitális, újmédia). Megnevezni én is csak nehézkesen és bizonytalanul tudnám, de ha a lényegét keresgélném, akkor a konvergencia fogalmát hangsúlyoznám. A kommunikációs technológiák több ezer éves történetében párhuzamosan és elkülönülten fejlődő két nagy kommunikációs iparág, a média és a távközlés egyesül, amit a közös információtechnológiai alapok tesznek lehetővé. Akkor érthetjük meg igazán tehát a ma és a holnap jelenségeit, ha tudatában vagyunk e három iparág (és a hozzájuk tartozó szaktudás) konvergenciájának, egymásra épülésének. Egyiküket sem lehet kivenni a dologból, ha mégis ezt teszi valaki, biztos hibázik.

2002-ben Columbia Egyetemen, New Yorkban mesélték nekünk, hogy akkoriban járt náluk az IBM egy vezére, és mondott egy jó meg egy rossz hírt. A jó hír az volt, hogy az egyetemi oktatók a távoktatás révén ugyanolyan ismertekké fognak válni, mint a tévé, a film világának sztárjai. A rossz hír szerint azonban ezt csak nagyon kevesek érik el, és a többiekre nem lesz szükség. Nem lett igaza, de lehet-e még?

Nagyon nem lehet látni, hogy mit lehet kezdeni azzal a jelenséggel, amit én az 'alkalmazáscsapda' kifejezéssel jelölnék. A digitális világban adatokat termelünk, de ezeket mindig valamilyen alkalmazás segítségével tudjuk kezelni (megnézni, meghallgatni, szerkeszteni, vágni stb.). Ebből a szempontból mondhatjuk, hogy a média tartalmát (tudni mit) állít elő, az informatika eszközt ad ehhez (tudni hogyan). De az informatikai eszközök (alkalmazások és kutyuk együtt) folyamatos fejlődésben/fejlesztésben vannak, és állandó gondot jelent a kompatibilitás kérdése. Folyamatosan kísért a múzeumizálódás veszélye. És ha már itt vagyunk: nem tudunk semmi biztosat a digitális eszközeink, adataink marandóságáról.

Elsődlegesen az informatikusokra tartozik ugyan, de a következményeit tekintve a felhasználókat is ezerrel érinti az a szemlélet, hogy miként gondolunk az informatikai fejlesztési tevékenységre.

Ugyan már elég régen megfogalmazták okos emberek, hogy szükség lenne szemléletváltásra ezen a téren, de sajnos még messze nem terjedt el az a felismerés, hogy az informatikai fejlesztésekre nem úgy kell gondolni, mint a mérnöki géptervezésre vagy házépítésre. Az épület helyett sokkal pontosabb lenne a kert metaforáját alkalmazni, hiszen az informatika egésze egy folyamatosan változó technológiaegyüttes, amelynek az elemei, eredményei egy kulturálisan totálisan sokszínű környezetbe kerülnek bele, ahol a technikát használó emberek (ágensek) folyamatosan újra- és átértelmezik a technológiába égetett tudásokat, információkat. Sokkal inkább hasonlít ez az egész egy élő organizmushoz – a teremtettség környezetünk más termékeihez képest.

Amikor elkezdtek használni az internetet a kilencvenes években, akkor az újmédia egyik legfontosabb minőségének és ígéretének az újrahasznosítás lehetőségét gondoltam. Ehhez megfelelőnek tűnő elméleti alapot kínált az információs jószágról szóló közgazdasági tudás, és bizonyos szempontból beigazolódnak látszik a korai vízió: gondoljunk csak a megosztás, a peer production jelenségeire. Mégis azt kell mondjam, többre számítottam korábban, és hogy miért nem terjedt el jobban az újrahasznosítás (information recycling), annak okait érdemes lenne keresgélni. Mik lehetnek az újrahasznosítás csapdái?

A hálózat és az informatika metszetében került a színre napjaink egyik fontos tudományos divatkifejezése, a 'big data', aminek egyik leágazásaként megjelent a 'computational social science' fogalma is. Mit is jelent mindez? Az újmédiában keletkező irtatlan méretű adatokat elemezve új tudásokat remélhetünk az emberek viselkedésére vonatkozóan. A kérdés, hogy lehet-e társadalomtudós egy fizikus vagy fordítva.

1995-ben az ABCD Interaktív magazinba írtam egy cikket, amelyben az interaktív média egyik nagy úttörőjének, Ted Nelsonnak a híres kísérletét, a Xanadu projektet mutattam be. Annak a történetnek volt egy hallatlanul fontos tanulsága, amit a digitális média egészére érdemes kiterjeszteni: tudni kell felejtetni.

2012-ben a Manda programon belül részt vettem a Mandulat-koncepció kidolgozásában, ami egy hosszútávú vízió a digitális nemzeti kulturális örökségünk megőrzésére vonatkozóan. Ennek az utópiának volt egy eleme, ami szerint a kulturális gyűjtemények digitális archívumaira támaszkodva fel kell építeni egy hatalmas közös tudástárat, amit fel lehetne kínálni a közoktatás teljes egésze számára, hogy a közös kulturális tudástárra folyamatosan új és új digitális rétegeket lehessen ráhúzni. Vagyis a közös vagyomból dolgozhasson minden tanár, és a közösbe kerüljön bele minden új hozzájárulás. Vélhetőleg sosem fog ilyen rendszer felépülni és működni. De akkor is keresni kell azt a módot, ahogy az újmédián belül megfelelő módon egymásra tudjuk építeni azt a kétféle tudást, amit a paradigmatis és narratív gondolkodás kettősségével ragadhatunk meg.

A Moore-törvény szerint az integrált áramkörök összetettsége 18 hónaponként megduplázódik. Ez a hihetetlen növekedési ütem más területeken egyáltalán nem érvényesül. A RAM sebessége vagy a HDD-k elérési ideje csak évente pár százalékot képes gyorsulni, a képernyőfelbontás még ennél is lassabb ütemben nő. Talán más állandókkal, de igaznak látszik más mutatók esetében például a processzor sebesség, vagy a merevlemezek tárolókapacitására vonatkozóan.

Akárhogyis, egy tény: 1987-ben, az első számítógépem merevlemeze 40MB-os volt, a most használt 2011-es gépemen 500 GB-os HDD van. Napjainkra elértük a terrabájtos nagyságrendet, és egészen biztosan várhatjuk azt, hogy 20-25 év múlva rég túl leszünk a petabájtos határon. A kérdés: mit teszünk majd azokra a kütyüinkre, ha egyszer minden, ami ma fontos nekünk (magas)kulturálisan, rá fog férni.

ÉLMÉNYTÁRSADALOM A FACEBOOK GALAXISBAN

László Miklós

ELTE TáTK

2013-ban immár hetedik alkalommal került sor egy olyan kutatásra, mely témája a tinédzserek és a média kapcsolata volt. A kutatásokat a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat és az NMHH megbízásából készítettük, állandó kutatótársaim Antalóczy Tímea és Kósa Éva. A felmérések során minden alkalommal kétezer hetedik és tizenegyedik évfolyamos diák válaszolt a kérdésekre. Az ismétlődő kérdéseket is tartalmazó, kvalitatív kutatásokkal kiegészített felmérések nemcsak pillanatfelvétel bemutatására alkalmasok, hanem trendek megrajzolására is.

Ebben az előadásban elsősorban az újmédiával kapcsolatos eredmények közül válogatok, ahol kiemelt szerep jut a közösségi médiahasználat alapján készített szegmentációs kísérletünknek. Végül a konferencia résztvevőire fókuszálva az oktatók szerepéről és a médiaoktatás hatásáról is mutatok adatokat.

AZ ÚJMÉDIA DIGITÁLIS, IDŐSZERŰ, TARTALMI KÉRDÉSEI

Molnár György

BME Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Kulcsszavak: IKT, mikrotartalom, mobil tanulás, web 2.0, konnektivizmus

A hazai és nemzetközi gyakorlat számos kísérletet és példát mutat a legújabb IKT (Információs és Kommunikációs Technológiák) tanítási-tanulási folyamatba közvetlen, vagy közvetett módon történő alkalmazására. A hagyományos tanulás mellett megjelenő elektronikus, mobil tanulás létjogosultsága a változó környezetünkhöz, életmódunkhoz és időbeosztáshoz való rugalmas alkalmazkodása révén ma már nem kérdéses. A mai IKT által átjárt és támogatott mindennapi tanulási környezetünk, ahol a legmodernebb mobil és telekommunikációs eszközöket használjuk, egyértelműen alátámasztják a tanulási/oktatási forma eredményességét és hatékonyságát. E modern kommunikáció eszközök a hagyományos, narratív jellegű, s nagy terjedelmű verbális elemek mellett az úgynevezett újmédia elemeire építkeznek, ahol a médiaobjektumok s a képi világ szerepe kerül mindinkább előtérbe. Ezek növekvő jelentőségéről számol be számos külföldi (Lev Manovich) és hazai (Forgó Sándor) kutató szakember empirikus vizsgálata. Mindezek hatásaként jelentkező új típusú tanítás és tanuláselmélet jól alkalmazkodik a XXI. századi ember dinamikus életmódjához, s az konnektivista tanuláselméletekhez.

Az újmédia elemei általában egyáltalán nem kötődnek formális struktúrához, tagoltságuk egyenrangú elemek összességeként jelenik meg leginkább, a formális narratív hagyományos kereteket mellőzve. Mindezek mellett az újmédia alapelveit követve mégis létrejöhet a sikeres tanulási folyamat és annak feltételei.

Az előadás vizsgálja az újmédia eszközök (mint iPad, tablet, okostelefonok) használatának és lehetőségeinek hatását a tanulás támogatásának területén. Ahogy újabb és gyorsabb kommunikációs formákat fedeznek föl, úgy igyekeznek azokat azon nyomban bevonni az oktatási folyamatokba. A technikai lehetőségek bővülését jól követik az angol nyelvterületen született tanulási forma-elnevezések: learning, distance learning, flexible learning, electric learning, blended learning, mobile vagy micro learning, nano learning. Magyarországon az e-learning különféle változata már elterjedőben van, a szakma és a tágabb körű érdeklődők egyaránt elfogadják a szerepét, de még számtalan területe kifejtetlen és kiaknázatlan. Az m-learning fogalom alatt általában a bárhol, bármilyen mobil eszközön hozzáférhető, tanúláshoz kapcsolódó tartalom elérését, az ezzel kapcsolatos tanulási tevékenységet értjük. Pontosabban azt a típusú tanúlást, ahol egy létező online CMS, LMS rendszert egy mobil, kommunikációra alkalmas, hálózati eszközzel érhetünk el.

Az újmédia egyik legelterjedtebb eszközrendszerként használt okostelefonokon megjeleníthető mikrotartalom lényege pont a felgyorsult világunk információ terheléses jellegének bizonyos szintű oldását jelenti, a megfelelő csomópontok és hangsúlyos részek kiemelése, az információk adott kis képernyőméretre való tördelése (300*500 képpont), a vizuális elemek beépítése, valamint a megfelelő kapcsolódási pontok és terjedelmi korlátok betartása útján. A cikk az újmédia e megújult formáját, szabályrendszerét és alkalmazási lehetőségeit tárgyalja.

AZ ÚJMÉDIA OKTATÁSELMÉLETI ASPEKTUSAI

Forgó Sándor

Eszterházy Károly Főiskola

Az újmédia fogalomrendszere számos területen (képzőművészet, kommunikáció- és médiaelmélet, retorika) használatos, a pedagógikumban azonban szórványosan van jelen, beágyazódása még még nem történt meg.

Az újmédia rendszer nemcsak lokális és hálózati IKT eszközökön és alkalmazások segítségével megvalósuló jelenség, hanem a tartalomszervezés új formáinak szem előtt tartását is feltételezi. Azaz hogyan lehetséges – a hálózati világ révén – olyan nem tervezett véletlen tartalmak szervezett tudássá történő integrálása, amelyek az irányított tanulási formákról, felfedező tanulás irányába helyezik át a hangsúlyt. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt a ténytet, hogy a spontán, véletlenül alapuló, felfedező tanulás egyre nagyobb szerepet játszik – hozzájárulva a nonformális és informális és tanulási formák gazdagításához – a fiatalok körében. Az újmédiára jellemző – a tartalomelérést véletlenszerűségeen alapuló kezelésének elsajátíthatósága – felfedezésen alapuló tanulási formák keretbe foglalása még nyitott kérdés a tanárképzésben.

A fenti dilemmák és tapasztalások alapján kezdtük meg kutatásunkat kutatásunkat „Az információközvetítő szakmák újmédia-kompetenciái, az újmédia lehetőségei” című kutatási alprojekt keretében. A tanulmányban kísérletet teszek, annak feltárására, hogy az újmédia fogalomköre milyen kapcsolódási pontokkal rendelkezik a pedagógia (belső struktúra, segéd-, és résztudományok) tudományágaival, különös tekintettel az oktatáselméleti- didaktikai vonatkozásokra.

Az újmédia nemcsak platform, nemcsak eszköz, hanem a kognitív és az emocionális (lásd narratíva alkotás) folyamatokat erősen befolyásoló hatása is van. Az új médiarendszert elsősorban az oktatási módszerekre gyakorolt hatásuk, a tanuláselméletek valamint az oktatás kulcs-mozzanatait érintő szerepük (ismeretátadás, motiválás rugalmasság-interakció, eredménymérés) mentén ajánlatos sorra venni. Az újmédia környezetben történő új tanulási formák alkalmazására azonban szemléletváltás mellett módszertani megújulásra is szükség van ahhoz, hogy a tanárképzésbe is integrálhatóvá váljon.

Az előadás az információközvetítő szakmák újmédia kompetenciái c. kutatás részeredményeiről számol be.

LÁJK ÉS/VAGY FEJSIMOGATÁS

Szekcióvezető:

János Réka

*Babes-Bolyai Tudományegyetem,
Kolozsvár, Románia*

Előadók:

Maier Edit

*Babeş-Bolyai Tudományegyetem,
Kolozsvár, Pszichológia és
Neveléstudományok Kar*

Fărcaş Zsuzsanna

*Babeş-Bolyai Tudományegyetem,
Kolozsvár, Pszichológia és
Neveléstudományok Kar*

LÁJK ÉS/VAGY FEJSIMOGATÁS CÍMŰ SEKCIÓ BEMUTATÁSA

A digitális nemzedék kutyukön nő fel. Már két évesen nyomogatja az okostelefont és ki tudja keresni kedvenc mesefilmjét, videoklipjét, számítógépen játszik, tévét néz. A gépek mindent biztosítanak: sikerélményt-kudarcélményt, kihívást-monotóniát, újat-régit, elfogadást-elutasítást, de vajon egy fejsimogatást helyettesíthet-e egy like, egy új „élet”, egy virtuális győzelem? A workshop során arra keressük a választ, hogy miben helyettesíthetik a kutyuk és miben nem a személyes kapcsolatokat. Virtuális fejlesztést és problémamegoldást hasonlítunk össze emberi kapcsolatokra épülő eljárásokkal.

A masszív információs és kommunikációs technológiához való hozzáférés és használat egy új szocializációs helyzetet teremtett (*Carstens és Beck, 2005; Prensky, 2001; Rideout és mtsai., 2005; Tapscott, 1999, 2009*). Az új generáció a média nyelvet preferálja, gyors eredményekre, egyszerre több feladat elvégzésére szocializálódott, ahol a virtuális sikeresség garantálva van. Az iskolába érve azonban sokminden megváltozik, lelassul.

Sok gyermek küzd iskolai beilleszkedési zavarokkal, nehezen megy a tanulás, állandó kudarcok érik. Elsőként Seligman (1972) figyelte meg, hogy amennyiben olyan helyzeteknek teszünk ki állatokat vagy embereket, melyeket huzamosabb ideig nem tudnak kontrollálni, megtanulnak tehetetleneknek lenni, az-az már nem mutatnak érdeklődést a kezdeményezésre és cselekvésre.

A kontrollálhatatlanság érzése megjelenik a pedagógusnál és a gyereknél egyaránt. A pedagógus próbál hatni a tanulóira, a digitális kor gyermekei azonban nem a megfelelő módon reagálnak. A tanító, a tanár többszöri próbálkozás után feladhatja – megtanulja, hogy nem tehet semmit.

A sikertelen gyermekek is hamar megtanulják a tehetetlenséget. Próbálkoznak – ők akik a videójátékokban gyakran győztek, de ez az iskolai tanulásban a siker elmarad. Megtanulják, hogy nem képesek kontrollálni az iskolai helyzeteket – nem is lesznek kezdeményezők.

Tényleg nagyon más a digitális nemzedék, vagy gyakran csak az önbeteljesítő jóslataink működnek? Azt hisszük másként gondolkodnak, hogy jobban érdekli őket a technika, mint a személyes interakciók és ezáltal mi is megváltozott módon közeledünk hozzájuk.

Hogyan boldoguljunk? Lépünk ki a kereteink közül, ha valami nem működik, próbáljuk meg másként. Konfliktushelyzetben, érveléskor is gyakran felemeljük a hangunkat, ha a másik fél valamit nem akar megérteni. Pedig tudjuk, hogy nem fizikai fogyatékosága miatt nem ért minket. Nehezen jövünk rá arra, hogy inkább változtassunk az érvelésünkön. A nevelésben is úgy gondoljuk, hatékony lehet a meglepetés okozása.

Akinek sikerült kilépni évtizedeken át tartó keretéből, az például a Feuerstein professzor. Feuerstein professzor Romániából vándorolt ki Izraelbe és bevándorlók gyermekeivel kezdett el foglalkozni. Ezek a többnyire Afrikából származó gyermekek, akiket gyakran elszakítottak családjuktól is, nagyon rossz eredményeket produkáltak a klasszikus pszichometriás teszteken, eredményeik alapján legtöbbször értelmi fogyatékos címkét kaptak. Feuerstein (1979, 1980, 2002, 2004) professzor nem fogadta el ezt a zavaró tényt és úgy gondolta, hogy nem a gyermekekben van a hiba, hanem a mérőeszközökkel nem stimmel valami. És nem kezdett el egyre hangosabban kiabálni, hanem kilépett egy keretből és új eszközök kidolgozásába kezdett. Nem azt nézte, hogy aktuálisan mire képes a gyermek, hanem a tanulási potenciált mérte fel. A merev, statikus felmérés helyett az interakciókra, a dinamizmusra helyezte a hangsúlyt, így lehetőség nyílt a gyermeki gondolkodás rejtelmeinek megismerésére. Kiderült, hogy milyen területeken sikeres a gyerek és milyen területeken van szüksége segítségre, hogy optimalizálni tudja a potencialitását. Az organizmus egy állandóan változó entitás, a kognitív rendszer képes megváltoztatni struktúráit.

A változást a mediált tanulási tapasztalat biztosítja, mely a pozitív tanulási élmény biztosításával képes áthidalni áthidalhatatlannak tűnő problémákat. A mediált tanulási tapasztalat legfontosabb kritériumai az értelem mediálása, a szándékosság és reciprocitás mediálása, a transzcendencia (átlépni az itt és most állapoton, általános stratégiák biztosítása). A mediálás további fontos elemei a kompetenciaérzés, a pozitív kimenetel, a célirányosság és a változás képességének, a viselkedés szabályozásának a mediálása.

A Kolozsvári Nemzetközi Feuerstein Intézetben a gyermekek fejlesztésével foglalkozunk – hangsúlyt fektetve mind az értelmi, mind az érzelmi, mind a viselkedéses összetevőkre. Felhasználjuk a modern technikát is, nem zárkózunk el a kütyüktől, de azt valljuk, hogy még a mai világban is a gyermekek inkább preferálnak egy közös játékot, egy személyes fejlesztést, mint egy lájkot. Úgy gondoljuk és úgy tapasztaljuk, hogy a digitális világ monopolizálása helyett a hangsúly inkább a komplementaritáson van. Igen, a mai nemzedék digitális világba születik bele és abban él, de az emberi szükségletei megmaradnak. A szociális interakciókat, a megerősítéseket, a személyes visszajelzéseket nem helyettesíti, és nem pótolja a digitális világ. A mai nemzedéknek arra van szüksége, hogy ezeket a különböző igényeket kielégítse, hogy megtanulja egyensúlyba helyezni a saját szükségleteit és a társadalom (digitális világ) követelményeit. Egyikről sem kell vagy lehet lemondani, vagy akár ellentétbe helyezni, a kihívás sokkal inkább az integrálási lehetőségek feltárásában és mediálásában van. Az általunk szervezett workshop betekintést szeretne nyújtani egy egészséges digitális-perszonális interakcióba.

MIÉRT NEM ÉRTJÜK EGYMÁST? SZÜLŐK ÉS PEDAGÓGUSOK ONLINE ÉS OFFLINE

**KEREKASZTAL-BESZÉLGETÉS ÉS FÓRUM A KÖLÖKNET ÉS AZ
OFOE ORSZÁGOS VIZSGÁLATAINAK TAPASZTALATAIRÓL.**

Moderátor:

Németh Szilvia

*T-Tudok Tudásmenedzsment és
Oktatáskutató Zrt.*

**MIÉRT NEM ÉRTJÜK EGYMÁST? SZÜLŐK ÉS
PEDAGÓGUSOK ONLINE ÉS OFFLINE
CÍMŰ SEKCIÓ BEMUTATÁSA**

Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a társadalomra jellemző általános bizonytalanság a szülők és pedagógusok, a család és az iskola között is jelentkezik, sőt a feszültség az utóbbi időben folyamatosan növekszik. Ez indokolja hogy a Kölknet című szülőknek szóló portál és az Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete egyre többet foglalkozott/foglalkozik az iskola és a család közötti kapcsolat, a pedagógusok és a szülők közötti kommunikáció kérdéskörével.

Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a társadalomra jellemző általános bizonytalanság a szülők és pedagógusok, a család és az iskola között is jelentkezik, sőt a feszültség az utóbbi időben folyamatosan növekszik. Ez indokolja hogy a Kölknet című szülőknek szóló portál és az Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete egyre többet foglalkozott/foglalkozik az iskola és a család közötti kapcsolat, a pedagógusok és a szülők közötti kommunikáció kérdéskörével.

E témát is érintette tavaly a Kölknet Híd a generációk között című projektje, és a probléma megoldásának igénye hívta életre az OFOE honlap Virtuális szülői értekezlet című sorozatát, melyben eddig hét cikket tettünk közzé.

A szülők és pedagógusok közötti párbeszéddel foglalkozott az Értjük egymást? című konferencia (Kölknet-OFOE rendezés), amelyen már szó esett a közös kutatás első eredményeiről. A szülők és pedagógusok közötti kommunikáció jellemzőinek feltárására vállalkozott az az online vizsgálat, amelynek eredményeiről a konferencia szekciójában is beszélni, beszélgetni a szeretnénk.

Miért nem értjük egymást? címmel már megjelent tájékoztatás a két honlapon, és az azonos névvel szervezendő szekcióban – reményeink szerint – lehetőség nyílik a kapott számszerű adatoknak a résztvevők konkrét tapasztalataival történő ütköztetésére. Mivel az online kérdőívet 1500 szülő és pedagógus kitöltötte, nem lehet kétséges a téma iránti általános érdeklődés.

Szándékaink szerint a beszélgetés a következő kérdésköröket érinti majd:

- Mi magyarázza a szülők és pedagógusok közötti növekvő bizalmatlanságot, és mit lehet tenni ennek enyhítése érdekében?
- Vajon mi lehet az oka annak, hogy bár a megkérdezettek többsége elavultnak tartja a hagyományos kapcsolattartási formákat, nehezen terjednek el a más országokban és az alternatív iskolák egy részében bevált egyéb keretek?
- Hogyan hatnak a szülő-pedagógus kapcsolatra a terjedő infokommunikációs eszközök (levelezőlista, Facebook, e-napló, mobil stb.)? Ezek segítik vagy nehezítik a megfelelő kommunikációt?
- Hogyan befolyásolják az infokommunikációs eszközök a felnőttek és a gyerekek közötti kapcsolatot? Milyen korábban ismeretlen nevelési kérdéseket vetnek fel ezek a pedagógusok és a szülők számára? Hogy tudják e problémák megoldásában támogatni egymást?
- Hogyan befolyásolják a szülő-gyerek kapcsolatot a közösségi oldalak, főként a Facebook? Mit gondolnak a szülő és a pedagógus jelenlétéről a Facebookon? Saját gyermekei és/vagy tanítványaik mennyire avatják be szüleiket, illetve pedagógusaikat az online életükbe?
- Mi lehet az oka annak az általános tapasztalatnak, hogy a kisiskolás gyerekek motivációja már az első osztályban rohamosan csökken? Megegyezik-e ez a saját tapasztalatokkal, vagy sem?
- A kutatási eredmények azt mutatják, hogy középiskolás korra a szülők és a pedagógusok (a pedagógusok és a diákok) közötti kapcsolat általában elszemélytelenedik. Megegyezik-e ez a megállapítás a saját tapasztalatokkal? Hogyan érhető el, hogy ez az elszemélytelenedés ne következzen be, illetve kinek mit lehet tennie ellene?

Ez természetesen csak terv, a beszélgetés tartalmát a résztvevők igényei szerint alakítjuk majd. A szekció vezetője Németh Szilvia (Tárki-Tudok) röviden szól majd a kutatás tapasztalatairól, és ehhez kapcsolódóan szervezzük a fórumot, amelyben nyilván egyéb kérdések is felmerülnek majd. A másfél óra nyilván nem lesz elegendő valamennyi felmerülő kérdés, probléma körüljárására, de megígérjük, hogy a beszélgetést online, illetve egy újabb szülő-pedagógus konferencia keretében folytatni fogjuk.

AZ ÚJ NEMZEDÉK – DIGITÁLIS TANÁRJELÖLTEK

Szekcióvezető:

Buda András

Debreceni Egyetem

Neveléstudományok Intézete

ELŐADÁSOK

A digitális implementáció intézményesülése, a digitális pedagógiai kultúra támogatása

Balogh Andrea, Bot Krisztina, Kolláth Enikő

ELTE Tanárképző Központ

Tegyük IKT alapúvá a tanórát!

Malmos Edina, Jász Erzsébet

Debreceni Egyetem MA

P-P-P az oktatásban

Csont István

Debreceni Egyetem MA

Modern inspiráció és szemléltetés az oktatásban, avagy miből tanul a diák és miből a tanár

Nagyházi Anna

Debreceni Egyetem MA

A jövő iskolája

Katona József

Debreceni Egyetem MA

A DIGITÁLIS IMPLEMENTÁCIÓ INTÉZMÉNYESÜLÉSE, A DIGITÁLIS PEDAGÓGIAI KULTÚRA TÁMOGATÁSA

Balogh Andrea, Bot Krisztina, Kolláth Enikő

ELTE Tanárképző Központ

Az ELTE Tanárképző Központja az osztatlan tanárképzés elindulásával párhuzamosan alakult meg. A központ szerveződése azonban már korábban elkezdődtek, hiszen ezúttal nem egy oktatási egységként is funkcionáló Kar vagy Intézet felügyeli a tanárképzést, hanem egy központi koordináló szervezet koordinálja a tanárképzésben érintett összes szereplő feladatát.

E koordináló szerepből adódóan a Tanárképző Központ is szerepet vállal az osztatlan tanárképzésben részt vevő hallgatók digitális műveltségének elmélyítésében. Az előadás ennek a támogatásnak a lehetőségeiről, formáiról szól, valamint jó gyakorlatokat, adaptálható alternatívákat mutat be, valamint olyan, az információ megosztással, digitális kapcsolattartással kapcsolatos kérdéseket és opciókat is felvet, amelyek hozzájárulhatnak a digitális pedagógiai kultúra intézményi implementációjának hatékony támogatásához.

A külföldi példák sorában olyan, a tanárképzésben élen járó intézmények digitális kommunikációját elemezzük, mint az Egyesült Államokban képzésvezető Vanderbilt University (Peabody College), Johns Hopkins University, Harvard University, University of Texas at Austin, Stanford University.

Az implementációs jó gyakorlatok bemutatása során olyan külföldi és belföldi példákra és digitális tartalmakra fókuszálunk, amelyek közös jellemzője a digitális állampolgársághoz tartozó kompetenciák fejlesztése.

A gyakorlat oldaláról közelítjük meg az Institute of Play szervezet keretében (Katie Salen), valamint a George Lucas által alapított, kiterjedt blogrendszerrel rendelkező edutopia.org felületéről elérhető tartalmakat. Az online oktatás elterjedésével egyrészt az otthonról is elérhető videós tartalmak (<http://ed.ted.com/>) és a MOOC-k (coursera.org) is olyan minőségi tartalommal szolgálnak, amiket csatornázhathatunk a hallgatóink, akár oktatóink felé is.

TEGYÜK IKT ALAPÚVÁ A TANÓRÁT!

Malmos Edina, Jász Erzsébet

Debreceni Egyetem MA

Jelenleg az információs forradalom korszakában élünk, mely életünk minden területére hatással van, éppen ezért nagymértékben befolyásolja az oktatás módszertanát és eszköztárát is. A technológia fejlődésével új lehetőségek bontakoznak ki, előtérbe kerülnek a modern szemléltetőeszközök, egyre nagyobb hangsúlyt kap az interaktív tanulás. Az IKT jelenléte a magyar közoktatási rendszer minden lépcsőfokán egyre elterjedtebb, segítségével hatékonyabbá tehetjük az oktatási módszereket, színesebbé a tanórát, könnyebben fel tudjuk kelteni a tanulók érdeklődését (*Nyakóné, Sitkuné és Teperics, 2011*). Az oktatási módszerek nem tárgyfüggőek, hanem általános érvényűek. Azonban minden órátípushoz, minden tananyaghoz, tantárgyhoz és mindenféle tanulócsoporthoz egyaránt kiválóan alkalmas módszer nem létezik. Előadásunkban arra szeretnénk kitérni, hogy a kor elvárásaihoz igazodva a különböző hagyományos tanítási módszerek hogyan egészíthetők ki információs és kommunikációs technológiákkal. Megmutatjuk, hogy az oktatási módszerek mindegyikénél nagyon hatékony lehet az IKT eszközök bevonása, a legfontosabb és a leghatásosabb segítséget azonban a szemléltetés során jelenthetik. Természetesen a közvetlen szemléltetést semmilyen modern eszköz nem tudja pótolni, de a közvetett szemléltetés esetében nagyon sok új lehetőséget biztosítanak. A hagyományos eszközök (képek, filmek, modellek, táblai vázlat stb.) önmagukban egy átlagos gyerek számára már unalmasak. Ha kiegészítjük vagy helyettesítjük ezeket akár a számítógéppel, akár az internettel vagy akár milyen programmal, máris hatékonyabb lehet a magyarázat és a motiváció. A szemléltetés mellett más módszerek esetében is sokat lendíthetnek az IKT eszközök, így az előadásnál, magyarázatnál, irányított megbeszélésnél, csoportos megbeszélésnél, munkáltató módszernél, de akár még az ellenőrzés és az értékelés fázisában is. Sőt a kontaktórák mellett napjainkban már az a kérdés is felmerül, feltétlenül szükséges-e, hogy a résztvevők térben és időben együtt legyenek.

Előadásunkban egyrészt a felvetett gondolatokra, kérdésekre keressük a választ, másrészt ötleteket is kívánunk adni ahhoz, hogyan mozdulhat a hagyományos pedagógus a digitálispedagógusi lét irányába, és milyen eszközöket vonhat be az óráiba annak érdekében, hogy az oktatási folyamat során a tanulókat részben (vagy teljesen) meghagyja digitális világukban.

P-P-P AZ OKTATÁSBAN

Csont István

Debreceni Egyetem MA

Egy ma felnövő, középiskolás gyermek más szemmel, más tapasztalatokkal éli életét, mint annak idején mi tettük. A mai fiatalok – legyenek általános vagy középiskolások – a technikai fejlődés következtében mindennapos kapcsolatban állnak a modern IKT eszközökkel. Ezek használata nem helyettesíti a tanulás, tanítás folyamatát, viszont „szövetségesként” sokat segíthetnek. Ha a pedagógusok ezekkel egészítik ki a hagyományos oktatási formákat, nagyobb érdeklődést, figyelmet és ezekkel együtt nagyobb fegyelmet érhetnek el, hiszen pontosan azokkal az eszközökkel segítik a diákok tanulási folyamatát, melyek egyébként életüket természetes részét képezik. Az IKT eszközök segítségével újszerű oktatási és ezzel együtt újszerű tanulási folyamatok érhetőek el, melyek több érzékszervre hatnak, jobban építenek a tanulói kreativitásra így a korábbi megoldásoknál hatékonyabbak. Az előadásban kiemelt területként vizsgálom a digitális eszközökkel történő prezentálást, mely megjelenhet minden oktatott tantárgy keretein belül. A címben említett „P-P-P” három prezentációs lehetőséget jelent, melyek vagy a számítógépre telepített programként vagy online érhetőek el és más-más előnyök, hátrányok jellemzik őket. A Microsoft PowerPoint talán a legismertebb és legelterjedtebb a három lehetőség közül. Számítógépről futtathatjuk, segítségével egy lineáris vezetésű prezentációt készíthetünk tantárgyakhoz. A diák elemeit animációk segítségével tetszés szerint ütemezhetjük, a program számtalan lehetőséget biztosít számunkra. A lineáris vezetésen túl eltér a többi „társától” abban, hogy a végeredményt – például egy eloadas.ppt fájlt – saját lemezünkre, pendrive-unkra kell elmenteni, ehhez helyet kell biztosítani. A Prezi és a Prowise programok viszont az interneten keresztül, online érhetőek el egy gyors és egyszerű regisztrációt követően. A minden felhasználó számára biztosított lehetőségeken túlmenően mindkét honlap támogatja az oktatási folyamatokat, így a prémium szolgáltatások is viszonylag olcsón érhetőek el az oktatók számára – elegendő a regisztrációkor egy, az oktatási intézmény által kiadott, oktatói email cím. A PowerPoint-tal szemben a prezentáció szerkesztését, tárolását és elérhetőségét alapvetően online tehetjük meg mindkét program esetén. A különbség az alapvető célokban is jelentkezik. A Prezi elsősorban az üzleti/verseny szférát célozta meg, de zen túlmenően oktatásban is jól hasznosítható. Ezzel szemben a frissebb megjelenésű Prowise kimondottan az oktatásba történő bekapcsolódásba törekszik, de a vállalkozások számára is hasznos lehet. Előadásomban a fent említett három programot, azok különbségeit, értékeit fogom bemutatni több szempontból történő összehasonlításukon keresztül.

MODERN INSPIRÁCIÓ ÉS SZEMLÉLTETÉS AZ OKTATÁSBAN, AVAGY MIBŐL TANUL A DIÁK ÉS MIBŐL A TANÁR

Nagyházi Anna
Debreceni Egyetem MA

Az utóbbi évtizedekben hihetetlen mértékben felgyorsult az informatikai eszközök fejlődése. Az idősebb generációk csak kapkodják a fejüket az újabbnál-újabb találmányok és eszközök láttán, míg a fiatalabb generáció az „IKT eszközhasználat génjeivel” született. Nehéz a korral haladni és még nehezebb lenyűgözni egy olyan generáció tagjait az informatikai tudásunkkal, akik már okos telefonnal és táblagéppel a kezükben születtek.

Ezek az eszközök a legszélesebb tájékozódást teszik lehetővé a fiatalok számára, amivel meg kell tanulniuk bánni és megfelelően élni vele. A pedagógusok feladata éppen ezért kibővült diákjaik tudatos internet használóvá való nevelésével is. Azonban ahhoz, hogy a tanár képes legyen irányt mutatni a tanulóinak, önmagának is jártassá kell válnia a virtuális világban és nem csak felhasználói szinten. Természetesen elengedhetetlen, hogy magabiztosan kezelje az iskola által biztosított IKT eszközöket, de mindezek mellett tartalommal is meg kell tudnia tölteni az eszköz segítségével közvetített információkat. Az elmúlt években már nem egyedi eset, hogy a hallgatók és az oktató nem tartózkodik egy légtérben, sőt talán még egy országban sem, a tudás áramlása mégis töretlen, az előadó és a hallgatóság közötti interakció zavartalan. Ezt a forradalmi megoldást a videó portálok is elősegíthetik, ilyenek például a TED.com, amerikai konferencia portál és a Teacher Tube videó portál, ami szintén az USA-ból származik. Mindkét portál ugyanazt a célt szolgálja, terjeszti a tudást, szemléltető eszközöket és ötleteket oszt meg a nagyvilággal, de számos jellemzőben különböznek. Az előadásomban a két oldal jellegzetességeinek feltárását és azok összehasonlítását állítom a középpontba. Többek között nagyító alá veszem az oldalak szakmai megbízhatóságát, kezelhetőségét, célközönségét és az alkalmazott formák minőségét is.

A JÖVŐ ISKOLÁJA

Katona József

Debreceni Egyetem MA

Az iskola jövője egyaránt érdekli a jelenleg pályán dolgozó pedagógusokat illetve az oda készülő tanárjelölteket. A téma megjelenik a hétköznapi és szakmai beszélgetések során, de számos elképzelés látott már napvilágot különböző dokumentumokban is. A Debreceni Egyetem tanár szakos hallgatói számos dolgozatot készítettek a Pedagógiai folyamat 1. tantárgy keretein belül „A jövő iskolája” címmel. Tartalomelemzésnek vettem alá ezeket a munkákat, az előadásban ezeket a tapasztalatok kívánom bemutatni. 36 dolgozatot elemeztem, amelyeket a hallgatók írtak korábbi tanulmányaik alatt. A dolgozatokban azon témakörök mentén haladtam, amelyek érintették az iskolák infrastruktúráját, a pedagógusok által használt módszereket, az osztályok létszámait, a szülőkkel való kapcsolattartást, valamint a fejlett számítástechnika legújabb verzióit.

A dolgozatokat három kategóriába tudtam sorolni. Az első csoport bemutatja a jövőbeli tanári szerepeket, a szülőkkel való kapcsolattartás módjait, a tanárok által alkalmazásra kerülő új módszereket, illetve olyan számítástechnikai eszközöket, amelyek már most is jelen vannak az iskolák egy részében. A második csoportba tartozó dolgozatok, utópisztikus munkák, amelyek a jövő intézményeként túlzott, néha álmvilágszerű iskolákat írnak le. Természetesen ezekben is vannak érdekes gondolatok, viszont ezen írások többsége, nem áll meg a realitás talaján. Véleményem szerint a harmadik csoport dolgozatai felelnek meg leginkább a feltüntetett címnek. Ezen dolgozatok többsége kiemeli az iskola infrastruktúráját, ami már most is elég fontos tényező. A modern, jól felszerelt iskolákban, olyan termeket vizionálnak a szerzők, amelyek napjainkban leginkább az alternatív iskolákban képzelhetők el. Ehhez kapcsolódik az is, hogy egyre csökkenő tendenciát mutat a gyerekek születése, ezért valószínűsíthető, hogy kisebb létszámú osztályok lesznek jelen, így viszont könnyebbé válik majd a kapcsolattartás a szülőkkel. Ezen gondolatok mellett előtérbe kerülnek még, hogy milyen tantárgyakra módosul a diákok órarendje. A szerzők nagy hangsúlyt fektetnek az informatika és a testnevelés óraszámok felemelésére, abból kiindulva, hogy a diákok többsége napjainkban nagyon sok szabadidőt tölt el a számítógép előtt ülve. Az írások szerint jelentősen megváltoznak a szervezési módok is, a frontális munka háttérbe fog szorulni, leginkább a páros munka, illetve a csoportmunka kerül előtérbe. A számítástechnika rohamos fejlődése következtében a hallgatók szerint nőni fog az e-learning szerepe, de megjelenik majd a holografikus órátartás is, a tankönyveket pedig felcserélik azon hordozható eszközök, amelyeken a diákok tárolhatják az adott tantárgyak teljes anyagát.

A KONFERENCIA RÉSZTVEVŐI

Név	E-mail cím
Acsai Ágnes	praline.bon@gmail.com
Ádám Gáspár	adam.gaspar86@gmail.com
Andóné Nagy Katalin	ando.nagy.kata@hotmail.hu
Antal Alexa	axela9111@gmail.com
Aradi Erzsébet	zs.aradi@gmail.com
B. Tier Noémi	noemi.tier@tpf.hu
Bacsik Ágnes	bacsikagi@gmail.com
Bakos Márta	tajnyelv@tajnyelv.hu
Balázs Andrea Hanna	balazsandreahanna@gmail.com
Balogh Éva	ovi.evi@gmail.com
Baloghné Futó Zsuzsanna	bne.futózsuzsa@gmail.com
Bánka Mónika	banka.monika@gmail.com
Bárány Lászlóné	p.szakszolgalat@freemail.hu
Barczy József	barczy.jozsef@mailbox.hu
Bárdos Zsuzsanna	bardos.zs.rmkk@gmail.com
Bátty Edit	esit@ditte.hu
Benye Irma	benyeirma65@gmail.com
Beöthy Zsófia	beothyzs@gmail.com
Berde Ágnes Barbara	agnes.berde@eszak-alfold.hu
Bereczkiné Molnár Éva	emolnar@bkf.hu
Berek Anita	anitaberek@inoka.hu
Biró Piroska	biro.piroska@inf.unideb.hu
Bognár Amália	amalia.bognar@gmail.com
Bognár Erik	bogerk1@gmail.com
Bognár Lászlóné	amika2@citromail.hu
Bohács Krisztina	kbohacs@medialttanulas.hu
Borkáné Zord Andrea	bzordandi@gmail.com
Bosányi Éva	ebosanyi@gmail.com
Bruszt Mária	karateiskola@gmail.com
Buda András	buda.andrs@arts.unideb.hu
Bura Ibolya	ibibura@gmail.com
Buzás Zsuzsa	zsuzsabuzas@gmail.com
Czeplédi Karolina	czkarol@gmail.com
Csanády Szilvia	szilvia.csanady@freemail.hu
Cseke Enikő	etcsi@t-online.hu
Csengeri-Bicsak Aranka	aurelia.csengeri@yahoo.com
Cserép Szilvia	szcserep@gmail.com

Résztevők

Csikai Ildikó	csikai@gmail.com
Csikó Szilvia	holdviola21@gmail.com
Csiszovszkiné Szilasi Judit	juditszilasi@yahoo.com
Csongrádi Tamás	csongradi.tamas@vasarhelyi.info
Csőszné Székely Csilla	szecsill1@gmail.com
Csuja László	csujalaci@gmail.com
Dancsó Tünde	dancso.tunde@gmail.com
Deményné Sári Julianna	demenyjuli@freemail.hu
Demjén Klára	klarademjen@gmail.com
Domonkos Katalin	kati.domonkos@gmail.com
Drávai Gábor	dravai.gabor74@gmail.com
Drevenyák Judit	drevenyak@gmail.com
Ducsainé Lukács Judit	lukucs@citromail.hu
Erdeiné Csepregi Erzsébet	csepregi.erszebet@kapocs.eu
Erhardt Emese	erhardt.emese@gmail.com
Ernhoffer Anna	ernhoffer@gmail.com
Esztelecki Péter	peromajstore@gmail.com
F. Stupek Ilona	stupek@ektf.hu
Fáber Erzsébet	fabererzsi@freemail.hu
Faludi Andrea	fandy15@gmail.com
Faragó Judit	farago.inforum@gmail.com
Farcas Zsuzsanna	susana.farcas@ubbcluj.ro
Farkas Erika	farkas.erika.qpa@gmail.com
Farkas Erzsébet	farkaser@freemail.hu
Fazekas Lászlóné	gisel@freemail.hu
Fegyverneki Gergő	fe_gergo@mailbox.hu
Fehér Beáta	beata.feher28@gmail.com
Fehér Péter	feherp1@t-online.hu
Fekete Márta	fekete.marta5@gmail.com
Ferbert-Vadász Ágnes	vadasz_agnes@invitel.hu
Ferenczi Edit	feenaag@freemail.hu
Filep Doina Otília	filepotika@gmail.com
Fodor Alice	fodor.alice@gmail.com
Fogarasy Attiláné	attilane.fogarasy@klik.gov.hu
Frányó Sarolta	s.franyo@t-online.hu
Gábor Éva Mária	gaborevamaría@freemail.hu
Gacsályiné Békési Margit	gacsalyine.bekesi.margit@telekom.hu
Gál Ildikó	gal.ildiko.02@gmail.com
Galambosi Péter	vrangyos@gmail.com
Gazda Anna	gazda.anna@gmail.com

Résztevők

Gellai Illés	gilles1@t-online.hu
Gelniczkyne Teiszler Mária	teiszlerm@gmail.com
Gergely Orsolya	pte.orsigergely@gmail.com
Gergelyi Katalin	k.gergelyi@gmail.com
Györk Krisztina	isztark@gmail.com
Győry Hedvig	gyory@szepmuveszeti.hu
Haberland Éva	habi@freemail.hu
Hajba László	leomcholwer@windowslive.com
Hamar Csaba	hamarcsaba@csgmiskola.hu
Hege Adrienn	adrienn.hege@gmail.com
Holeczné Morvai Ildikó	holmorvil@gmail.com
Horváth Dóra	horvath.dora@vipmail.hu
Horváth Marianna	hormara89@gmail.com
Horváth Zoltán	hz198010@yahoo.it
Horváthné Toró Csilla	toro.csilla@gmail.com
Hülber László	hulber.laszlo@gmail.com
Jáhner Eszter	jeeszter@gmail.com
János Réka	reka.janos@ubbccluj.ro
Jász Erzsébet	jaszerzsebet@gmail.com
Jó Andrea	andika.jo@gmail.com
Joó Emese	emese@neprajz.hu
Judit Bényei	benyeiju@gmail.com
Juhász Ágnes	juhasz@taninfo.hu
Juhász Zoltánné	juhaszne.sz.ibolya@gmail.com
Juhászné Pusztai Irén	inci.pusztai@gmail.com
Kalocsai Mária	marijakalocsaim@gmail.com
Kapusiné Tkálec Gertrud	gertrudkapusine@yahoo.com
Karcagi Gabriella	gkarcagi67@gmail.com
Kasza Istvánné	istvan.kaszane@gmail.com
Katona József	joshie.katona89@gmail.com
Kemenesi Ágoston	kemenesi@gmail.com
Kenézné Ádám Zsuzsanna	kenezzsu@gmail.com
Kirsch Ferenc Lászlóné	kirschferencne@gmail.com
Kiss Endre	efosz@freemail.hu
Kiss Gábor	kiss.gabor@bgk.uni-obuda.hu
Kiss Mónika Mária	moncsik@hotmail.com
Kiss Sára	kiss.sara@freemail.hu
Klein Magdolna	kleinmagdus@gmail.com
Koblász Mária	koblaszmaria@gmail.hu
Koltai Dóra	koltaidori@freemail.hu

Résztevők

Konnerthné Faragó Erzsébet	ferzsebet@freemail.hu
Koreczné Kazinczi Ilona	ilona.korecz@gmail.com
Kovács Ádám	kovalek87@gmail.com
Kovács Erzsébet	erzsi@lauder.hu
Kovács Judit	anyaadee@freemail.hu
Kovács Kinga	kovaceskinga@gmail.com
Kovácsné Domokos Anita	domani_bali@yahoo.de
Kovácsné Káli Anikó	kalianiko@freemail.hu
Könyves József	konyves.jozsef@ipariszki.hu
Kőrösi Gábor	imgaboy@gmail.com
Kövesdi Ildikó	kovesdi.ildi@gmail.com
Kuktin Erzsébet	sirius611@gmail.com
Kurtán Kolos	koloskurtan@gmail.com
Ládi Klára	ladiklara@gmail.com
Lajkó-Krizbai Ildikó	krizbaildi@yahoo.com
Lajkó-Krizbai Ildikó	krizbaildi@yahoo.com
Lannert Judit	lannertjudit@gmail.com
László Borbála	borcsa.bartfai@yahoo.com
Lévai Dóra	levai.dora@ppk.elte.hu
Liber Renáta	liberrenata@gmail.com
Lóczy Éva	loczieva@gmail.com
Maczikáné Donáth Katalin	donakat56@gmail.com
Máhr Kinga	mahrk@lauder.hu
Maiores Edit	edit.maiores@ubbcluj.ro
Majlát Hermina	m.hermina@tippnet.rs
Malmos Edina	milkfrogs@gmail.com
Markovicsné Szabó Enikő	markovicseniko1@gmail.com
Márkus Klaudia	m.klaudi.medialt@gmail.com
Maróné Halmos Judit	ovijuci@freemail.hu
Martin-Kovács Miklós	martinkovacs01@gmail.com
Márton András	nagypulover@gmail.com
Máté Mária	maria.mate@gmail.com
Mátraházi Noémi	noemi.matrahazi@gmail.com
Megyesi Janka	mjanka8@hotmail.com
Mérő Bálint	balintmero@teammenta.com
Meskóné Dékány Dóra	dede2@freemail.hu
Mészáros Ágnes	fanny_23@freemail.hu
Mészárosné Fogarasi Erika	fogera@gmail.com
Meszlényi-Bodnár Gyöngyi	megyongy@yahoo.de
Miklovicz Katalin	miklovicz.katalin@gmail.com

Résztevők

Molnár György	molnar.gy@eik.bme.hu
Nágel Anna	anna@busybee.hu
Nagy Ágota	atoga@freestart.hu
Nagy Attila	nagy.attila.vendel@gmail.com
Nagy Gabriella	engegab@freemail.hu
Nagy Ildikó	nagy.ildiko0601@gmail.com
Nagy Ildikó Mária	kisnagyiildi@gmail.com
Nagy Kinga	kinnagy@gmail.com
Nagy Miklós	nagym4244@gmail.com
Nagy Péter Kristóf	nagypkristof@gmail.com
Nagy Zoltán	nagyzp@freemail.hu
Nagy Zoltánné	nagy_zoltanne@vipmail.hu
Nagy Zsuzsanna	zsuzsafux@gmail.hu
Nagyné Lelkes Anikó	nagynelelkesaniko@gmail.com
Námesztovszki Zsolt	namesztovszkizsolt@gmail.com
Nehéz-Posony Zsuzsanna	nepozsuzsi@gmail.com
Nemes-Nagy Katalin Erika	nemes.nagy.erika@gmail.com
Németh Edina	nemeth.edina@hdsnet.hu
Németh Mária	nemethm28@gmail.com
Németh Szilvia	szilvia.nemeth@t-tudok.hu
Németh Tamás	n.tamas.jozsef@gmail.com
Neuberger Eszter	eszterneub@gmail.com
Ódor Csilla	csilla.odor@kim.gov.hu
Oláhné Nádasdi Zsuzsa	nadasdizs@gmail.com
Ollé János	olle.janos@gmail.com
Orosházi Katalin	oroska@gmail.com
Ottucsák Melinda A.	melinda.ottucsak@gmail.com
Pántya Judit	pantyajutka@freemail.hu
Papp Ilona	pappica0@gmail.com
Papp-Danka Adrienn	danka.adrienn@gmail.com
Pásztor Erzsébet	lizpasztor@gmail.com
Percs Kriszta	kpk7@freemail.hu
Pintér Imréné	domerzsi@hotmail.com
Pintér Zsolt	pinter.zsolt71@hotmail.com
Piskolcziné Baracsi Enikő	eniko.baracsi@eszak-alfold.hu
Pócz Anita	pocz.anita@gmail.com
Pócsné Hermanics Mária	mariapocsh@gmail.com
Pogány Zoltánné	p.szakszolgalat@freemail.hu
Popol Klára	popolklara@gmail.com
Réti Mónika	retimon@gmail.com

Résztevők

Rosza Kornélia	varnelli@freemail.hu
Rozgonyi Sarolta	kvizkaland@kvizkaland.hu
Rózsavölgyiné Somogyi Hedvig	somogyihedi@gmail.com
Sebestyén Vizi Krisztina	sebestyenkri127@gmail.com
Sidó Istvánné	monikasido@gmail.com
Sótiné Izsák Klára	izsakklari@yahoo.de
Staud Márta	staud.marta@gmail.com
Sümeg Andrea	andkauj@freemail.hu
Szabados Tímea	szabados.timea@ofi.hu
Szabó Gabriella	sungabi0122@gmail.com
Szabó János	ereszx@gmail.com
Szabó Krisztina	krisztajo@gmail.com
Szabolcsi Lili	szabolcsi.lili@gmail.com
Szabóné Bogár Katalin	sz.bogarkatalin@gmail.com
Szalai Ágnes	szal.agi@gmail.com
Szalanics Zoltán	szala_zoli@yahoo.com
Szalatnyai Erika	szalatnyaie@gmail.com
Szász Antónia	szasza@gdf.hu
Szatmári Kálmán	szatmari@radnoti.elte.hu
Szatmári Zoltán	szatmari@mit.bme.hu
Szekeres József	szekeres.jozsef@tanext.hu
Szekszárdi Júlia	szekszardi.julia@gmail.com
Szellákné Fodroczi Edit	szellak@freemail.hu
Szemerédi Orsolya	szemeredio@gmail.com
Szilágyiné Pálkövi Mária	palkovimaria@gmail.com
Szőcs Livia	vszocs.livia@gmail.com
Szura Józsefné	jutka.szura@gmail.com
Takács Edit	takacs.edit@ntk.hu
Tarján Vera	info@netenistanulunk.hu
Tarné Éder Marianna	tarne.eder.marianna@gmail.com
Tevan Ildikó	tevcs@gmail.com
Tolvaj Ákos	tolvaj.akos@fszk.hu
Tóth Áron	borgihun@gmail.com
Tóth Balázs	tothbalazs@mail.index.hu
Tóth Béla	belalth@gmail.com
Tóth Brigitta	tothkab1@gmail.com
Tóth Éva	evatoth84@yahoo.com
Tóth János	toth.janos471@upcmail.hu
Tóth Marianna	tothmarian@citromail.hu
Tóthné Bán Gyöngyi	dondi645@gmail.com

Résztevők

Totyik Tamás	totyik@freemail.hu
Töltésiné Hegyi Zsuzsanna	toltesizs@gmail.com
Török Emőke	emis0102@gmail.com
Török Katalin	katalintorok08@gmail.com
Tőzsér Katalin	tozser.kati@gmail.com
Tugyiné Orczi Zsuzsanna	orczi.zsuzsa@ipariszki.hu
Tusorné Fekete Éva	tusoreva@gmail.com
Ujhelyiné Szeverényi Irma	szevirma@gmail.com
Urbánné Mészáros Tünde	urban.tunde@t-online.hu
Vadász Zsuzsanna	vazsu57@freemail.hu
Vajda Éva	vajdae62@gmail.com
Valastyánné Rábl Stefánia	vrstefi@gmail.com
Váradi Ildikó	varadildiko@gmail.com
Váradi Jánosné	vvalika6@freemail.hu
Varga Diána	vargadia@gmail.com
Varga Katalin	varga.katalin@trefortszki.hu
Varga Sándor	varga19sandor@gmail.com
Vargáné Bölcskei Henriette	bolcskei.henriette@t-online.hu
Várhalmi Márta	varhalmi.marta@gmail.com
Varjasi Sándor	varjasi.sandor@gmail.com
Vasas Natália	natalia.vasas@gmail.com
Vigh Tiborné	vightiborne@gmail.com
Vincze Helga	vinhel@gmail.com
Vincze Szabolcs	lorincme2010@gmail.com
Vinkó Attila	attila.vinko@magister.uns.ac.rs
Vitárius Balázs	balazsvitarius@gmail.com
Voglné Nagy Zsuzsanna	nagy.zsuzsanna225@gmail.com
Zsigmondné Simon Klára	sklari@brdy-ajka.sulinet.hu

ÖSSZEFOGLALÓK SZÁMOZÁSA A KONFERENCIÁN

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

1. Lannert Judit: PISA-sokk a digitális írástudás terén is
2. Gyarmathy Éva: A kis kiborgok és a kritikai gondolkodás
3. Koren Balázs: Okostelefonok az oktatásban

ELŐADÁSOK

4. Gyarmathy Éva: Tanulás a digitális korszakban
5. Valastyánné Rábl Stefánia: Sasszem – Természeti- és épített környezeti nyomozó iroda – avagy kincsvadászok a világörökség nyomában
6. Bognár Amália: Ajánlott olvasmány feldolgozása IKT eszközökkel
7. Tusorné Fekete Éva: Vízprojekt – avagy amikor együtt visszük a vadászpuskát – természetismeret órán
8. Bakos Márta: A magyar nyelv HANGZÓ tiszta forrása – Tájnyelveink
9. Filep Otília: Kreatív fizika
10. Prievára Tibor: A jövő iskolája – a gyakorlatban
11. Székely Levente: Beavatottak és kívülállók – élet a digitális világban
12. Fekete Zsombor: A konzervatív játékosítás gyakorlata: módszer, eredmények, ajánlások
13. Bráder Edina, Bráder Ádám: A diák mint tartalomfejlesztő
14. Koncz Orsolya: Motiváció és 21. századi tanulás
15. Horváth Bianka, Rácz Lili: DiákBlog – így írunk mi!
16. Selyem Dávid: Közgazdaságtani applikáció fejlesztése
17. Bakos Bence, Juhász Gergely: Budapest on the Go! – turisztikai játék fejlesztése
18. Kőrösi Gábor, Esztelecki Péter: Újragondolt tanítás, avagy inverz tanítás IKT eszközök segítségével

19. Kurtán Kolos: Magyarország – a második félév kihívásai! Jó gyakorlatok a földrajz tanításában a 8. évfolyamon
20. Czeglédi Karolina, Mészárosné Fogarasi Erika: Info-kommunikációs eszközök a természettudományos nevelésben, Szandaszőlősen
21. Holeczné Morvai Ildikó, Nagyné Lelkes Anikó: Természettudományos gyakorlat 1. és 5. osztályban IKT eszközök támogatásával
22. Réti Mónika: Ark of Inquiry – nemzetközi kísérlet a felfedezettő tanulás tanulókhoz juttatására, digitális és kevert tanulási környezetben
23. Fehér Katalin: A digitális profiltól a selfie-ig
24. Szakadát István: Digitális kételyek
25. László Miklós: Élménytársadalom a Facebook galaxisban
26. Molnár György: Az újmédia digitális, időszerű, tartalmi kérdései
27. Forgó Sándor: Az újmédia oktatáselméleti aspektusai
28. Szántai Károly: Info-kommunikációs akadálymentesítés a digitális korszakban
29. Kiss Mónika Mária: Szeretettel – Anyukáknak
30. Percs Kriszta: Rizikó, világhódító matek társasjáték
31. Vajda Éva: XIX.század költői a Facebookon
32. Nemes-Nagy Katalin Erika: Ezt főztük ki!
33. Tóth Éva: Készíts hirdetési újságot!
34. Csikó Szilvia: Peregrinusok egykor és most – Életpálya-tervezés és tudásmenedzsment lehetőségei a középiskolás korosztály körében
35. Balogh Andrea, Bot Krisztina, Kolláth Enikő: A digitális implementáció intézményesülése, a digitális pedagógiai kultúra támogatása
36. Malmos Edina – Jász Erzsébet: Tegyük IKT alapúvá a tanórát!
37. Csont István: P-P-P az oktatásban
38. Nagyházi Anna: Modern inspiráció és szemléltetés az oktatásban, avagy miből tanul a diák és miből a tanár
39. Katona József: A jövő iskolája